

slovenske železarnе

Jesenice dz

Novice

220030191,7/8

COBISS

KNJIŽNICA JESENICE

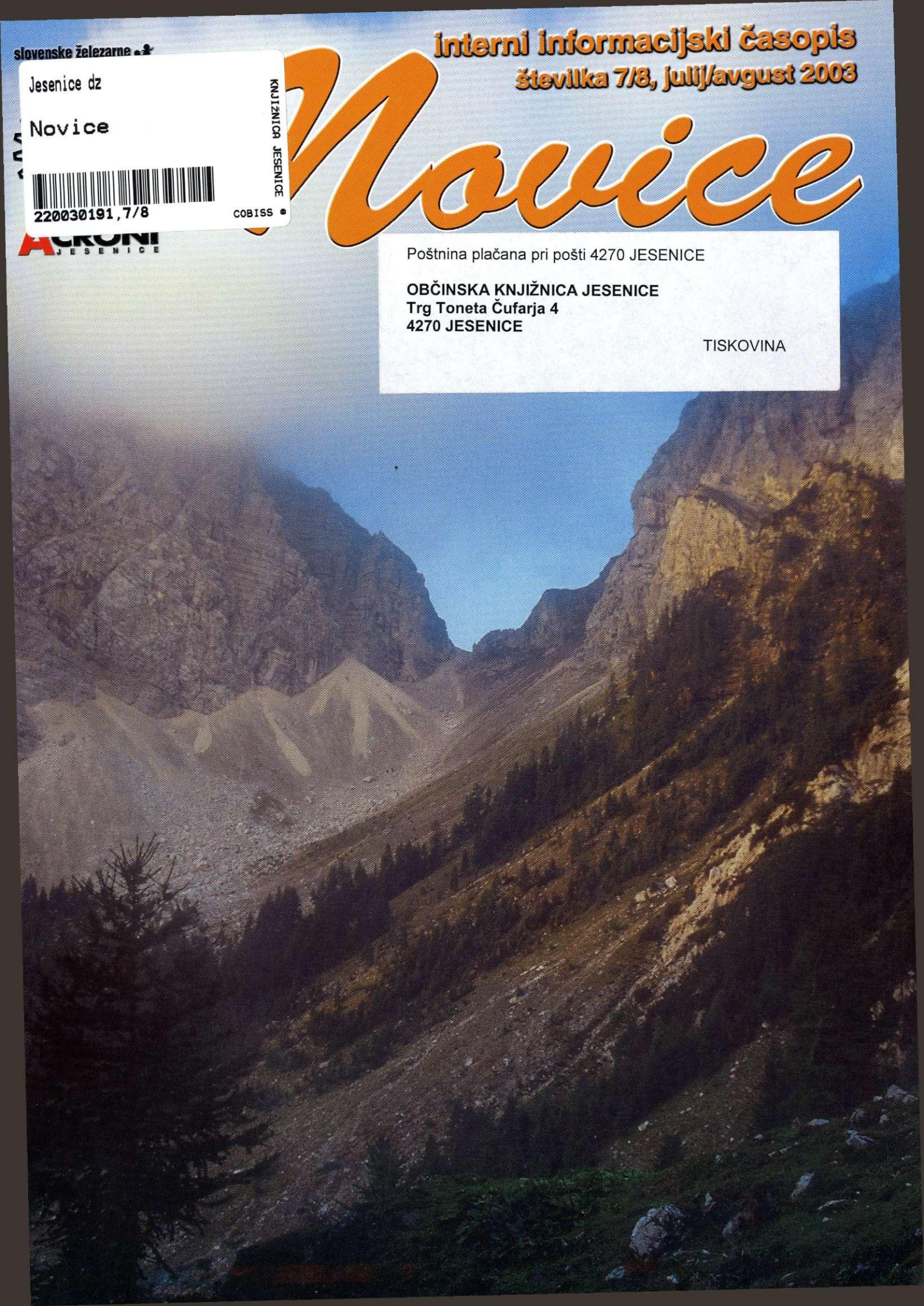
interni informacijski časopis
številka 7/8, julij/avgust 2003

Novice

Poštnina plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

VSEBINA

Polletni obračun	3
POP 20 KLJUČEV	
• Tekmovanje med vsemi delovnimi skupinami v Acroniju	4
• Pričakovali smo dobro uvrstitev, vsekakor v krog nagrajencev	5
INOVACIJE	
• In vendar se bere	9
• Odmevi na članek označitev komand na daljinskem upravljalniku žerjava 40/10t	9
• Razpis	9
POPSIJEV KOTIČEK	
• Selektivna zaščita motorja	10
EKOLOGIJA	11
VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU	11
• Kako uporabljamo dvigala	12
VODENJE KAKOVOSTI	13
RAZVOJ IN RAZISKAVE	14
NOVICE IZ TOVARNE	
• Plinska parna kotlovnica skoraj nared	16
• Pripravljalna dela za prvo ustavitev linije CRNO v zaključni fazi	16
• Družba ESOTECH izbrana za izvajanje del	17
• Modernizacija pogonskih sklopov za ogrodje bluming	18
• Najhitrejša izmena 2003	18
• Proizvodnja in poslovanje v juniju	20
OČENJEVANJE DELOVNIH SKUPIN V SLIKI	22
KADROVSKA GIBANJA	24
ANKETA	25
IZ SVETA JEKLA	
• Nanotehnologija	26
NI MI VSEENO!	28
IZ NAŠE ZGODOVINE	28
KULTURA - RAZVEDRLO - PROSTI ČAS	
• Tokrat na ogled razglednice	30
• Vtisi s kopališča Ukova	30
• Ob 100. jubilejnem pohodu slovenskih železarjev na Triglav	31
• Slovenski železarji obiskali Mozirske planine	32
• Odkrivamo pozabljene pomnike preteklosti na Jesenicah	33
• Intervju - Leon Vidic: "Klanci so zakon"	34
• Jeklar je tudi kolesar	36
• Priprave hokejistov Acronija na novo sezono	38
• Humoreske	39
• Poletni špikov kot	40
• Poletna nagradna igra	41
• Obvestila	41
• Nagradna križanka "Pregovor za avgust"	42
• POLETNA NAGRADNA KRIŽANKA	43

Novice so interni časopis SŽ Acroni, naklada 2100 izvodov.

Uredniški odbor: Ljubo Osovnikar, Polonca Marjanovič, Aleš Lagoja, Lilijana Markež, Nataša Karo.

Fotografije: Tone Kelbl, Lilijana Markež, arhiv Tiskarna knjigovoznica Radovljica, Muzej Jesenice, na naslovni in zadnji strani Andrej Tavčar.

Križanke in uganke Drago Ronner.

Novice izhajajo enkrat mesečno.

Oblikovanje in tisk Tiskarna knjigovoznica Radovljica.

AKTUALNO

Z razglasitvijo rezultatov in podelitvijo nagrad 10. julija smo zaključili prvi krog ocenjevanja, ki predstavlja stimulacijo za nadaljnje delo delovnih skupin in naslednje ocenjevanje, ki bo v septembru. V igri na naslednje ocenjevanje ostajajo vse delovne skupine.

Začenja se modernizacija VOD naprave. Ob jugovzhodni steni jeklarne je nakopičenih vsak dan več sestavnih delov in konstrukcij.

Z družbo Esotech, d.d. iz Velenja smo v juliju podpisali pogodbo za izvedbo gradbenih del, montažo strojnih in elektro instalacij vključno z novo transformatorsko postajo v okviru modernizacije Vod naprave v Jeklarni.

Slovenski železarji so se srečno vrnili s Triglava v dolino Krme. Reportažo bomo objavili v naslednji številki Novic.

UVODNIK

POLLETNI OBRAČUN

Za nami je že več kot polovica letošnjega leta, kar je zelo realna osnova za oceno, ali so letošnji poslovni načrti uresničljivi, oziroma kaj bo še potrebno postoriti v jesenskih mesecih, da bi letošnje leto zaključili uspešno.

Tako kot vsako leto bo večina zaposlenih koristila letni dopust in naša želja je, da bi se sprostili, spočili in za kratek čas vsakodnevne skrbi odrinili na stran. Del zaposlenih, predvsem vzdrževalci in odgovorni za letne remonte, pa bodo ravno v tem času angažirani na izvedbi le-teh. Želimo, da delo opravijo čim uspešneje, kar bo omogočilo čim bolj nemoteno proizvodnjo v jesenskih mesecih.

Tritedska zaustavitev linije CRNO zaradi izvedbe prve faze rekonstrukcije je izredno pomembna. Priprave so potekale dalj časa in samo upamo lahko, da bodo izvajalci uspešni glede rokov in ponovnega zagona.

Pri inventuri šestmesečnega poslovanja moramo upoštevati dejstvo oteženih tržnih razmer. Nizka gospodarska rasti v Evropi, neugodna razmerja med prodajnimi in nabavnimi cenami ter izrazit padec povpraševanja na nerjavnih jeklih v poletnih mesecih nam povzroča obilo težav. Rešitve iščemo v povečanem obsegu proizvodnje. Proizvedli smo 16.000 ton slabov več kot v preteklem letu, kar predstavlja 10,5-odstotno rast. Za 21.850 ton smo povečali obseg končne proizvodnje, kar pomeni 18,6-odstotno rast. Zaradi tehnoloških omejitev v Hladni valjarni smo povečanje realizirali na programih Debele pločevine in Toplo valjanih trakov. Še posebej bi izpostavil za 2000 ton večjo proizvodnjo debele nerjavne pločevine, kjer zasedamo tretje mesto na evropskem trgu.

Nedoseganje operativnih načrtov v PC Vroča predelava ima za posledico znižanje medfaznih zalog na kritično raven, kar zahteva zelo zanesljivo proizvodnjo s čim manj nepredvidenih zaustavitev po ponovnem zagonu po opravljenih generalnih remontih. Dejstvo je tudi, da pri kakovosti nismo bili tako uspešni, kot pri količini. Obseg reklamacij in stroški reklamacij so se povečali, vsak trenutek pa se je potrebno zavedati splošnega trenda, da kupci pričakujejo vedno več za sorazmerno nižjo ceno ter da so ta pričakovanja v pogojih recesije in krize na trgu še izrazitejša. Še enkrat bi poudaril, da prav vsak zaposleni v Acroniju vpliva na kakovost poslovanja podjetja in naših izdelkov, zato pričakujemo še več prizadevanja na področju kakovosti naših izdelkov in posledično nižjih stroškov poslovanja.

Za naložbe smo porabili v šestih mesecih 3,1 milijarde SIT, od tega 1,8 milijard posojil. Skupščina SŽ Acroni je potrdila nov paket naložb v vrednosti 3 milijard SIT, v pripravi pa je še naložba v novo linijo za toplotno obdelavo debele pločevine in sklop ekoloških investicij v vrednosti 4 milijarde SIT. Navedene investicije so nujne za naše nadaljnje poslovanje, opravičljive pa samo s pogojem, da bodo uspešne in bodo zagotavljale tekoče pozitivno poslovanje ter tekoče vračanje sprejetih posojilnih obveznosti.

S ciljem uspešnejšega poslovanja pripravljamo tudi projekt nove organiziranosti, v katerem bomo postopno zmanjšali število zaposlenih v režijskih službah, in projekt znižanja stroškov, ki se bo začel v mesecu septembru.

Še enkrat vam v imenu uprave in v imenu uredniškega odbora Novic želim čim lepše dopustniške dneve, kjer koli jih boste že preživeli. Avgusta bodo tudi naše Novice na dopustu, zato se vidimo zopet konec meseca septembra - prepričan sem, da v glavnem z dobrimi novicami.

Srečno!

Namestnik glavnega direktorja
Ljubo Osovnikar, univ. dipl. ekon.

TEKMOVANJE MED VSEMI DELOVNIMI SKUPINAMI V ACRONI-JU

V maju je bilo razpisano tekmovanje na področju čiščenja in organiziranja delovnega okolja delovnih skupin. Čiščenje in organiziranje sta temelj za povečanje produktivnosti. Namen čiščenja in organiziranja delovnega okolja je, **da z dosledno uporabo tehnik čiščenja in organiziranja delo olajšamo**, ne povečamo pa delovnih bremen. Intenzivne akcije na področju čiščenja in organiziranja pa so tudi **predpriprava na obisk delegacije metalurgov**, ki nas bo v sklopu metalurškega kongresa na Dunaju, obiskala v septembru.

Komisija je 3. in 4. julija pregledala vseh 95 delovnih skupin v Acroniju po vnaprej znanih kriterijih za delovne skupine v proizvodnji in delovne skupine po službah. Ocenjevala se je čistoča, urejenost, organizacija, varnost delokroga delovnih skupin in POP info table, ki naj bi odražale delo delovnih skupin. Vse delovne skupine so bile uspešne, tako da moram poudariti, da so bile ocene zelo podobne in so zato o uvrstitvi med najboljše odločale malenkosti. Glede na rezultate moram izpostaviti urejenost celotnega PC Predelava debele pločevine in PC VP Jeklarna, največji napredek pri POP info tablah pa se je pokazal v

PC Hladna predelava. Z majicami je bilo nagrajenih 47 delovnih skupin od skupno 95.

Z razglasitvijo rezultatov in podelitvijo nagrad 10. julija smo zaključili prvi krog ocenjevanja, ki predstavlja stimulacijo za nadaljnje delo delovnih skupin in naslednje ocenjevanje, ki bo v septembru. **V "igri" za naslednje ocenjevanje ostajajo vse delovne skupine v Acroniju.**

(rezultati vseh DS so na intranetu:
<http://intranet.acroni.si/20k/Ocenjevanje%20DS.htm>)

Nataša Karo

Za konec naj podam še nekaj usmeritev za naprej:

- Papirčki, cigaretni ogorki in nepotrebne stvari ne sodijo na tla.
- Orodje in zaloge naj ne bodo "nametane" po tleh in na neprimernih mestih.
- Stroji, odri, oprema, garderobne omare in zidovi naj ne bodo umazani.
- Po zidovih naj ne bo raztrganih, starih in umazanih oglasov.
- Vsebina POP info tabel naj odraža delo delovne skupine. Podatki naj bodo aktualni in pomembni. Pomembna je kakovost in ne količina vsebin.

Najboljše delovne skupine:

Ime delovne skupine	PC /SLUŽBA	Vodja delovne skupine	Povprečna ocena
Škarje - 52	PDP	KLEMENC ZVONE	4,429
Nujno zlo	VP	TRSTENJAK MARJAN	4,300
Vodstvo	HP	KRAMAR MARJAN	4,284
Zvezde p. c.	VP	KRNIČAR KARMEN	4,246
Zidarji 3	VP	ČERNE JURIJ	4,200
Zidarji 2	VP	ZALOKAR JANKO	4,171
Zidarji 1	VP	SKRT DARKO	4,100
Otop PDP	PDP	PUST IGOR	3,995
Teve Bajski	VP	GOLJA ANTON	3,929
Energetiki	VP	HRVAČANIN MIO.	3,929
Dobre vile	VP	SODJA JOŽE	3,929
Odprema	PDP	KAVALAR DAMJANA	3,923
Vodstvo PDP	PDP	PREŠERN ROBERT	3,916
d. s. 53	PDP	STEFANOV ARSO	3,914
d. s. 54	PDP	KOLAC STANKO	3,914
Črvi	PDP	HRIBAR BOJAN	3,914
Dream team	VP	JUVANČIČ ANTON	3,857
Kaskaderji	VP	POLAJNAR FRANC	3,843
Lužilnica PDP	PDP	KOPRIVEC BORUT	3,739
Lužilci	HP	TRIFONI NINOSLAV	3,729
Slabisti	VP	KELC MIRAN	3,729
Hladni & Vroči	HP	PETROVIČ ŽARKO	3,729
Hitri in uspešni	HP	RAKAR STANISLAV	3,714
PDP D	PDP	KRŽIŠNIK DUŠAN	3,700
Pečarji	VP	KRŽIČ JANKO	3,614
d. s. 25	VP	LOMOVSEK L.	3,614
d. s. 26	VP	OMERDIČ FUAD	3,614
d. s. 23	VP	PIVAČ ISMET	3,614
d. s. 49	VP	SMOLEJ GOJKO	3,600
FTVT	HP	JEKLER VALENTIN	3,586
Kislinkoti	HP	DROBIČ KLEMEN	3,586
Kontiliv 1	VP	NOVAČ UROŠ	3,557
d. s. 95	VP	PODOBNIK BOŠTJAN	3,557
d. s. 36	HP	MLINARIČ MARJAN	3,557
d. s. 87	VP	TRAKO NURAGA	3,550
Čebelnice	FINANCE	RESMAN D.	4,083
Šparovčki	NABAVA	ZUPANČIČ T.	4,083
Optimisti	PRODAJA	ŠTOJS MONIKA	4,056
Top Acroni	UPRAVA	OSOVIKAR L.	4,000
Kadri	KADR. SEKTOR	MURŠEC D.	3,964
Krankske čebelnice	R&R	JERAM MARTIN	3,942
Stebr	R&R	LOTRIČ SONJA	3,942
Krti	TEH.STORITVE	MARKEŽ V.	3,934
Progarji	TEH.STORITVE	ČATAK SEAD	3,889
Železničarji	TEH.STORITVE	ROZMAN JANEZ	3,889
D. s. 86	TEH.KONTROLA	ZALOKAR MILENA	3,851
Vijolice	TEH.KONTROLA	GNAMUŠ SONJA	3,847

skrbimo za urejenost, kar nam tudi lajša vsakodnevno delo. Po drugi strani pa je šlo za tekmovanje, tako da smo vedeli, da se bo tudi tekmeč dobro pripravil in da vsekakor nismo favorit za zmago. Da pa smo zbrali največ točk, tega pa sploh nisem vedel. Vem pa, da smo bili razvrščeni v skupino A, torej v skupino odličnikov, skupaj s še 10 drugimi DS. O tem sem s posebnim dopisom in tudi osebno obvestil vse člane skupine ter sem se jim za izkazan trud tudi zahvalil in pozval, da omenjeni sloves ohranimo tudi v prihodnosti.

Je bilo ocenjevanje pravično? Imate mogoče kakšne predloge za naslednje ocenjevanje?

Sestavni del vsakega ocenjevanja so tudi arbitri, katerih naloga je nevtravno, neodvisno oceniti doseženo stanje v vseh DS. Če se ne motim je DS kar 95, tako da so ocenjevalci imeli nevhvaležno, nepopularno delo ogledati si delokroge vseh DS ter jim dati neodvisno oceno - in to v časovno zelo omejenem obsegu. V DS nismo posebej razmišljali o ocenjevalcih in o njihovih vrednotah, predvsem smo storili vse, da bi se na ocenjevanje dobro pripravili in da maksimalno uredili delokrog. Ocenjevalci pa so imeli določena merila ocenjevanja in so ocenjevali v okviru v naprej določenih kriterijev, vendar pa se subjektivnosti pri ocenjevanju ne da izključiti. Ne vem, glede na to da smo dosegli dober rezultat, bi lahko rekel, da je bilo ocenjevanje pravično, s to

oceno pa se mogoče ne bi strinjale tiste DS skupine, ki niso bile nagrajene. Lahko navedem en primer, ki mogoče kaže na to, da ocenjevanje v celoti ni bilo pravično. DS, ki v PC PDP ni bila nagrajena, je DS Vzdrževanje, ne vem sicer, kaj je razlog za to, lahko pa zatrdim, da je omenjena skupina fizično močno sodelovala pri urejanju delokrogov vseh DS v sektorju Adjustaža obrata PC PDP in k njihovi urejenosti veliko prispevala. Kakšni so moji predlogi za naslednje ocenjevanje? Glede na to, da je bilo v junijskem ocenjevanju nagrajenih 47 skupin, je moj predlog za jesensko ocenjevanje in nagrajevanje predvsem ta, da ocenjevanje septembra ne bi potekalo v smislu »pol skupin je bilo nagrajenih

Zvone Klemenc: »PRIČAKOVALI SMO DOBRO UVRSTITEV, VSEKAKOR V KROG NAGRAJENCEV«

Zbrali ste največ točk. Ste to pričakovali?

Z gotovostjo lahko zatrdim, da smo člani delovne skupine Škarje - 52 po eni strani pričakovali dobro uvrstitev, vsekakor v krog nagrajencev. Predvsem zato, ker izvajamo ključ 1 Čiščenje in organiziranje že od začetka uvedbe projekta 20 ključev in dnevno skrbimo za urejenost delovnega območja, ki ga pokrivamo. Tako, da ni naključje, da smo dosegli dober rezultat, saj vsakodnevno

junija, ostala polovica pa bo septembra“, ampak da se že doseženi rezultati upoštevajo tudi septembra. Ločiti pa bi morali ocenjevanje med proizvodnimi DS skupinami in pisarniškimi DS, tako da bi med seboj primerjali pisarniške DS in ločeno proizvodnje DS.

Ali je čutiti tekmovalnost med posameznimi delovnimi skupinami v PC – ju?

Verjamem, da je te zdrave tekmovalnosti, ko skupine med seboj tekmujejo pošteno in fer, premalo in da je na splošno preveč zavisti in »nagajanja«, ko gre nekomu dobro. Predvsem se, kot vodja sektorja adjustaža in vodja DS Škarje – 52, bolj kot za tekmovalnost zavzemam za sodelovanje med DS, katerih delokrog zajema moje vodenje sektorja adjustaža, to pa je 6 DS s skupno 100 zaposlenimi. K temu, da smo kot DS prejeli največ točk, je pripomoglo tudi dejstvo, da je bil obrat PC PDP urejen generalno, kajti kaj nam pomaga urejenost le ozkega področja, medtem ko je ostali delokrog neurejen. Tako si DS pomagajo med seboj pri urejanju okolice v našo skupno korist. Zato tekmovalnosti pri samem

urejanju ni bilo čutiti, je pa zato večje rivalstvo pri doseganju dnevnih proizvodnih načrtov. Poleg DS v okviru sektorja Adjustaža v obratu delujejo še tri DS, s katerimi je tudi vzpostavljen dober odnos sodelovanja, to pa so DS Lužilnica (Srce 2400) in Top iz sektorja Otop ter DS Vzdrževanje.

Vaša delovna skupina je med večjimi. Kar 39 vas je in delate v različnih izmenah. Kako sklicujete sestanke, določate odgovornost posameznikov. Vam pri tem kdo pomaga?

Res je, skupina je zelo velika. Če skupino na kratko predstavim, lahko povem, da gre, po letih, za srednje staro delovno skupino, ki je razdeljena v dve izmeni, jutranjo in popoldansko, po približno 20 delavcev, odvisno od proizvodnih del. Vsako podskupino sestavljajo: ravnalet, rezalci, zarisovalci, operaterji peskarsko lakirne linije, imamo dva delavca za razna dela in pripravljavca vzorcev. Pomemben neuradni del skupine so tudi 3 študenti, ki preko celega leta, preko študentskega servisa opravljajo razna dela in naloge, povezane z razrezom plošč. Zadnji član DS skupine pa je postal upravljavec novega ravnalnega stroja. Ime DS škarje že samo pove, da se ukvarjamo z razrezom plošč različnih vrst jekla. Mesečno se razreže okoli 5000 kosov plošč, v mesecu juniju, ko smo delali vse sobote in tudi 2 nedelji, pa 5200 kosov ali 5600 ton. Če se vrnem na prejšnje vprašanje glede tekmovalnosti, je pa zadeva tu malo drugačna. Tu se pa močno trudim za vzpostavitev rivalstva med posameznimi izmenama. Obe izmeni opravljata popolnoma enake naloge, primerjava rezultatov med obema izmenama pa je veliko lažja. V namen

spodbujanja tekmovalnosti v okviru upoštevanja vseh potrebnih pogojev, predvsem pozornosti, ki velja varnemu delu in doseganju kakovostnih dejavnikov, sem predvsem s pomočjo možnosti, ki jih dajejo metode v okviru projekta 20 ključev, izdelal cilje podskupin, ki jih dnevno analiziram in z ugotovitvami seznanjam člane. Moje mnenje je tudi, da je transparentnost ključna za dobro delo in dobre odnose med zaposlenimi. K organiziranju sestankov smo pristopili takoj na začetku uvajanja metode 20 ključev. Sestajali smo se v kabini operaterjev krožnih škarij na vnaprej določen dan. Vendar pa se danes, to moram priznati, sestanki ne izvajajo po vnaprej določenem scenariju, in če sem pošten, je teh sestankov zelo malo. V preteklosti se je namreč izkazalo, da se sestanki preveč zavlečejo in da ne zadostijo namenu, ki naj bi ga imeli, predvsem so bile popularna tema plače, na kar pa nimam posebnega vpliva. Zato se danes sestanki izvajajo po potrebi, le toliko kolikor je potrebno za seznanjanje delavcev s skupnimi cilji skupine in za razčiščevanje morebitnih nesoglasij. Zato pa več časa namenjam osebnim razgovorom s člani skupine in določanjem osebnih ciljev. Osebnostne cilje določamo preko ciljev skupine pisno, preko akcijskega načrta, kot je to primer akcijskega načrta za preprečevanje sabljavosti pri razrezu plošč in tudi v osebnih razgovorih, predvsem kar se tiče usposabljanja za opravljanje nalog na različnih delovnih napravah. Glede vodenja skupine s kar 39 člani je moja velika želja bila, da bi vodenje DS, kar se tiče izvajanja ciljev, prevzeli delavci sami. Da bi sami prevzeli pobudo. Rad bi si določil namestnika na vsaki izmeni, sam pa bi skrbel za določanje ciljev, pridobivanje podatkov, njihovo analiziranje in na koncu obveščanje članov z zaključki. Prevzem pobude s strani delavcev je tudi namen projekta 20 ključev. Pri delu s tako veliko skupino je pomemben dejavnik komunikacije in preglednosti delovanja DS oglasna deska, na kateri objavljam vse najpomembnejše podatke. V zadnjem času opažam in sem bil s strani članov delovne skupine tudi opozorjen, da je mogoče

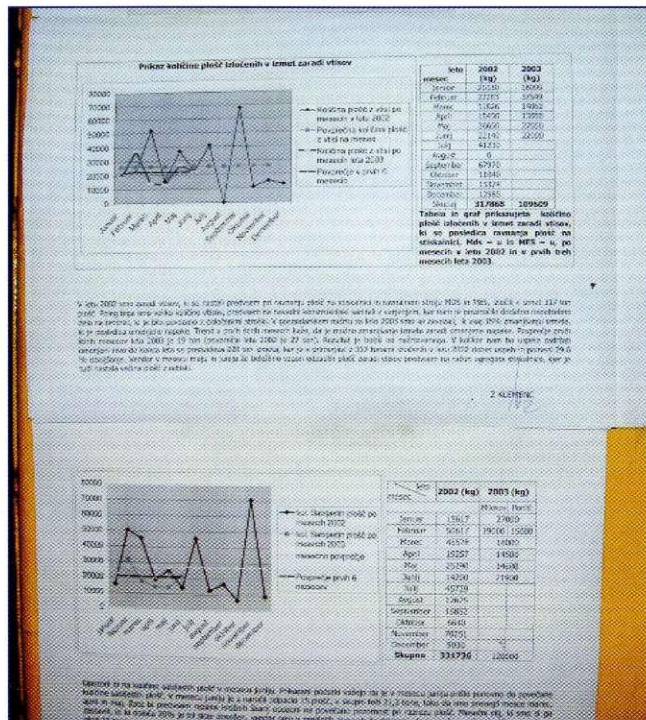

Za spomin na začetek - prva Zvonetova tabla.

podatkov že preveč, tako da jim nekateri člani ne sledijo. Ves ta čas pa sem se tudi prizadeval, da bi vzpostavil spoštljiv medsebojni človeški odnos, ki temelji na medsebojnem spoštovanju in razumevanju, ne glede na dela, ki jih član DS opravlja in na njegova znanja.

Ste ena od redkih skupin, ki ima izdelan akcijski načrt. Kako vam ga je uspelo izdelati? Ste pri tem imeli težave?

Projekt 20 ključev je sistem, ki omogoča stalno izboljševanje delovanja sistema na vseh področjih poslovanja uspešnega podjetja. Odlični način za doseganje in spremljanje izboljševanja sistema pa je akcijski načrt. Ko osvojiš sistem dela z akcijskim

Za razlago akcijskega načrta je zmanjkalo prostora na POP tabli. Našla je prostor ob njej.

načrtom in ga prireditelj za svoje potrebe, niti ni toliko težav. Sam sem že takoj na začetku uvajanja te metode izdelal akcijski načrt, in sicer najprej v okviru ključa 1. Potem pa dolgo v tej smeri nisem razmišljal. V začetku leta 2003, oziroma konec leta 2002, ko smo v obratu pripravljali ukrepe za zmanjšanje stroškov povezanih z delom, za Gospodarski načrt za leto 2003, smo med cilje zapisali med drugim tudi 15 – 20-odstotno zmanjšanje stroškov povezanih z izmetom, ki ga povzroča napaka sabljavosti. Omenjena napaka je bila največji razlog za izmet v PC PDP – ju v letu 2002. Naj povem, da sabljavost nastaja pri razrezu plošč na 50 let stari sack liniji iz različnih vzrokov. Na preprečevanje sabljavosti ima tako moja DS Škarje 100-odstotni vpliv. Z namenom doseči omenjen cilj, zmanjšati izmet zaradi sabljavosti za 15 – 20 %, sem izdelal akcijski načrt Preprečevanje sabljavosti, v njem pa sem določil osebne cilje in odgovornosti za vse posameznike v skupini. Najprej sem predstavil vprašanje članom DS, določil osebne cilje posameznika, potem pa sem spremljal delo in pridobival podatke. Izdelal sem tedenska poročila, tako da so bili zaposleni dnevno obveščeni o morebitnem pojavu sabljavosti. DS Škarje pričakuje, da nam bo do konca leta uspelo zmanjšati omenjeno napako za več kot 20 %, trenutno pa dosegamo še boljše rezultate, saj nam je uspelo zmanjšati količino plošč izločenih z naročil za več kot 30 %. Lahko rečem, da gre za klasičen akcijski načrt, ki pa je vendarle spremenjen v delu, ki kaže na doseženo število točk oziroma v

načinu prikazovanja podatkov v diagramu. V bistvu primerjam podatke za leto 2002 in podatke za prvih 6 mesecev leta 2003, priložen pa je tudi komentar. To pa ni edini akcijski načrt, saj podobno spremljamo kakovostno vprašanje, povezano z vtiski, v zadnjem času pa tudi vprašanje, povezano z zmanjševanjem zastojev.

Kaj pa podpora vodstva?

Pri izvajanju vseh projektov je ključna podpora vodstva. Saj je vodstvo tisto, ki spremembe uvaža in za njimi stoji, za njih odgovarja. Ocenjujem, da je podpora vodstva dovolj velika in da se vodstvo trudi in je podvrženo uvajanju sprememb, ki nas vodijo k uspešnejšem poslovanju. Ta podpora je razvidna tudi iz truda strokovnjakov za ključne, ki skrbijo za delavnice usposabljanja in nudijo pomoč v primeru, ko nastopijo težave. Pa tudi sistem 20 ključev je dovolj transparenten, saj so vsi ključni podatki prikazani na intranetu. Enako kot podpora vodstva je pomembna tudi podpora delavcev. Projekt 20 ključev terja od zaposlenih samoiniciativo, naloga vodstva pa je, da to zaposlenim omogoči. Zato bi rad poudaril potrebo, da se vsi zaposleni poistovetijo s projektom in ga vzamejo za svojega. Le tako ta projekt lahko zaživi v praksi v vseh DS.

Če ni skrivnosti – katere akcije načrtujete za jesen. Boste zopet startali na prvo mesto?

Vsekakor je namen DS Škarje – 52 ponoven start na prvo mesto, saj bi vsak drug cilj pomenil korak nazaj. Vendar - kot kaže praksa v tekmovanju nasploh - je prvo mesto lažje osvojiti, kot ga obdržati. Želja DS bo zato predvsem uvrstitev v skupino nagradencev. Kakšnih posebnih načrtov za »operacijo september« nimamo, bomo pa vsekakor storili vse, da omenjeno raven urejenosti vsaj obdržimo. V načrtu imamo ponovno označitev pohodnih poti ter pobarvati konstrukcijo strehe in nosilcev s svetlejšo barvo, kar bo še polepšalo izgled in hkrati doprineslo k racionalizaciji stroškov povezanih z razsvetljavo. Aktivnosti bo potrebno usmeriti tudi k spodbujanju sočlanov k izboljšavam, saj je DS do danes proizvedla le 7 koristnih predlogov in k reševanju organizacijskih težav povezanih z zastoji na sack liniji, ki v prvih 6 mesecih povprečno predstavljajo kar 11 % od načrtovanega časa za obratovanje ali vsakodnevno 56 minut. Glede urejanja oglasnih desk pa je moja osebna želja pridobiti barvni tiskalnik, saj so oglasne deske urejene s podatki, prikazanimi v barvi, veliko bolj privlačne.

Ali vam pohvala za doseženo prvo mesto pomeni zadovoljstvo?

Ve se, da je glavni motivacijski faktor denar, vendar so v uspešnem poslovnem svetu prisotni tudi drugi načini motivacije in en izmed njih je pohvala. Meni osebno pohvala pomeni veliko zadovoljstvo. Predvsem ti pove, da si v preteklosti dobro delal in ti daje spodbudo, pa tudi nova pričakovanja za naprej. Poleg dosežka, ki ga je dosegla moja DS, mi še posebno zadovoljstvo daje dejstvo, da je bilo nagrajenih vseh 6 DS, ki delujejo v okviru sektorja Adjustaža. In še širše, da PC PCP v celoti izvršuje cilje, ki si jih na ravni Acronija mesečno zastavljamo.

L.M., Z.K

SEZNAM KORISTNIH PREDLOGOV

EMŠKP	NAZIV REALIZIRANEGA KORISTNEGA PREDLOGA - JUNIJ 2003	PRIJAVA
	DS Nujno zlo - PC VP / VV	
0388/03	Lopute hladilnih sekcij - hladilna linija Steckel	23.6.03
0389/03	Zaščita elektromagnetne sklopke	23.6.03
0391/03	Izdelava nove sestavnice brusilnega stroja – CMS	30.6.03
	DS Sodelavci - PC VP / VV	
0336/03	Sprememba valjanja - ogrodje Steckel	6.6.03
0338/03	Čistilni slab za potisno peč	6.6.03
0341/03	Prilagoditev regulativa TP:09.V.04.02 TP za režim "G" in "A"	10.6.03
	DS Tevebajski - PC VP / VV	
0354/03	Namestitev reflektorja nad vhodnimi vrati - hala valjarne Blooming	16.6.03
0355/03	Izdelava lesenih objemk in pritrditev priključnega kabla-preprečitev preboja elektrike	16.6.03
	DS Slabisti - PC VP / JE	
0319/03	Organizacija nabave avtomata za coca-colo – ADJ 2	2.6.03
0390/03	Montaža magnetov za čiščenje škajnega kanala na 32 t žerjavu	24.6.03
	DS Polhi - PC VP/JE	
0321/03	Drsne sanke – Adjustaža	3.6.03
0322/03	Opornica med nosilci - segment "O"	3.6.03
	DS Energetiki - PC VP / JE	
0323/03	Praznjenje primarnega sistema in izdelava novega odtoka za EOP - pomož. črpalnica	3.6.03
0324/03	Vgradnja ventila za intenzivno hlajenje – pomožna črpalnica	"
0325/03	Izravnavna cevovoda pri dozirnih črpalkah	"
0326/03	Zaščita odtočnih jaškov pri bazenih B1, B2, B3, B4	"
0327/03	Hladilni stolp m 65-hlajenje sekvenčnega sistema EOP	"
0328/03	Izdel. novega priključka za direktno dodaj. VT vode v obstoječi cevovod - črpalnica	3.6.03
0385/03	Vračanje presežka vode iz čistilne naprave ponovno v proces B1	23.6.03
0386/03	Montaža pohodnih plošč na hladilnem stolpu m 65	"
0387/03	Montaža 2 kom CO2	23.6.03
	DS Ključavničarji - PC VP / JE	
0329/03	Predelava stopnic za dostop pri menjavi "ciklora" in "fajfe"	4.6.03
0330/03	Predelava cevi za brizganje sten peči	4.6.03
	DS Stare korenine - PC VP / JE	
0342/03	Lovilno korito iz reduktorja na vozu na slepo bramo - Kontiliv	11.6.03
0343/03	Zaščita gumbov za start in zaključek vlivanja	"
0344/03	Obešalo za kisikovo kopje za odstranjevanje korenin na V.P.	11.6.03
	Trenutno nerazporejeni v "20 Ključih" – DS Toplak / PC HP	
0339/03	Predelava stranskih vodil na krožnih nožih - linija SISL	9.6.03
	DS Legende - PC HP	
0377/03	Odprava posedanja kolobarjev z odebelitvami - valjavsko ogrodje ZRM	18.6.03
	DS Črvi - PC PDP	
0353/03	Kolo za zasuk plošče - izstopna miza čelnih škarij - SACK	13.6.03
	DS TOP - PC PDP	
0384/03	Retrofit (revitalizacija-obnovitev) rezalnika NC1 in NC2	23.6.03
	DS Kontrolorji KK – Službe	
0340/03	Poliranje vzorcev - lužilnica JE	10.6.03
0383/03	Zamenjava analognih telefonskih priključkov z digitalnimi	20.6.03

Karmen Blatnik

IN VENDAR SE BERE

Marsikoga je zbodel v oči seznam koristnih predlogov, objavljen v zadnjih Novicah. Nekatere celo tako, da so me nanj opozorili, za kar sem jim iskreno hvaležen. Gre namreč za pet predlogov za imena delovnih skupin, ki nam jih je v naglici pripravljala gradiva za Novice na seznam podtaknil tiskarski škrat. Vodje delovnih skupin, ki so se udeležili delavnic v maju in juniju, vedo za kaj pri vsej stvari gre, ostalim pa se zadeva prav gotovo zdi milo rečeno čudna. Zato jim predlagam, naj preberejo te vrstice.

Izkušnje so pokazale, da nekaterim sodelavcem izpolnjevanje obrazca za prijavo izboljšave (koristnega predloga) ali inovacijske ideje povzroča nepotrebne težave, zato smo se odločili, da bomo na delavnicah za usposabljanje vodij delovnih skupin na praktičnem primeru rešili morebitne dileme. Da ne bi delali nepotrebnih razlik, smo kot problem, ki ga bomo rešili z izboljšavo oziroma koristnim predlogom, določili razpoznavnost delovne skupine. Problem nerazpoznavnosti rešujemo tako, da delovni skupini namesto številke podelimo ime. Strinjali se boste, da se delavci veliko prej poistovetijo z imenom, ki simbolizira njihovo dejavnost, kot pa s številko. Če govorimo o Pečarjih, bomo tudi nečlani vsaj približno vedeli, za katero delovno skupino gre in kateri del proizvodnega postopka pokriva, medtem ko oznaka DS 24 tudi članom ne pove kaj dosti. Torej je poimenovanje delovnih skupin na vsak način tudi koristno. Če ima delovna skupina poleg imena še ustrezen razpoznavni znak (logotip) in geslo, je stvar še toliko boljša.

Dogovorili smo se, da bomo te predloge sicer obravnavali kot vse druge, kar pomeni, da je vsaka delovna skupina, ki je prijavila ime, dobila 10 točk za tekmovanje inovativnosti delovnih skupin, vodji pa so pripadle bonitete, ki gredo avtorju koristnega predloga, čeprav ni nujno, da si je on izmislil ime. Tako so v omenjenem tekmovanju vse delovne skupine popolnoma enakopravne, vodja pa je bil za svoje sodelovanje in delovanje vsaj simbolično nagradjen.

Pa še to, da ne bo nesporazumov. Že na samem štartu usposabljanja smo se tudi dogovorili, da predlogov z imeni delovnih skupin, čeprav so normalno registrirani, ne bomo upoštevali v statističnem prikazovanju uspešnosti sistema stalnih izboljšav in inovacij, ker bi si nekateri to lahko razlagali kot umetno napihovanje števila predlogov, kar pa ni bil naš namen. Tako jaz kot sodelavci projekta POP pa si močno želim, da bomo ob zaključku leta pri izdelavi statističnih poročil od skupnega števila inovacijskih predlogov lahko odšteli 95 takih, ki se bodo nanašali na imena delovnih skupin.

A. Novšak

ODMEVI NA ČLANEK OZNAČITEV KOMAND NA DALJINSKEM UPRAVLJALNIKU ŽERJAVA 40/10t

Prispevek v Popsijevem kotičku v junijski številki Novic je sprožil kar mali vihar v kozarcu vode, verjamem pa, da je bila večina odzivov dobronamernih. Iz strokovnih krogov, ki so zadržani za varno delo z dvigali in žerjavi, sem bil opozorjen na troje:

- Oznake funkcij komandnih elementov za upravljanje s tal je treba uskladiti z varnostnimi znaki (opozorilnimi tablami – napisi), ki nedvoumno določajo smeri premikanja žerjava in so običajno nameščeni na spodnji strani kabin. Če so smeri na teh tablah označene kot »naprej«, »nazaj«, »levo« in »desno«, morajo biti tako označena tudi ustrezna tipkala.

- Viseče tastature (konzole) so vedno nameščene tako, da je upravljallec obrnjen proti bremenu, kar nedvoumno določa smeri »naprej«, »nazaj«, »levo« in »desno«. Do zmot pride torej lahko le v primeru uporabe radijskih daljinskih upravljalnikov.

- Veliko žerjavov ima te napise in oznake komand že usklajene, tako da je bilo moje agitiranje za posnemanje strel v prazno, če ne celo dezinformacija. Ker so krajevno orientirani napisi v železarni v uporabi že leta in leta, tudi ne moremo govoriti o tem, da je pravni lastnik ideje postal Acroni šele z odkupom v članku opisanega predloga. Za ta svoj spodrsrlaj sem vsem prizadetim dolžan opravičilo, kar pa seveda ne pomeni, da je idejo prepovedano uporabljati za nove izboljšave.

In za konec še nekaj za morebitne zavistneže. Z bolj »uporabniško prijaznimi« komandami je avtor nedvomno prispeval k varnejšemu delu in za to dobil najmanjšo možno pavšalno nadomestilo. Preden pozelenimo, se moramo zavedati, da je v sistemu stalnih izboljšav po definiciji izboljšava vsaka sprememba obstoječega stanja, ki podjetju prinaša korist in ni realizirana po pisnem ali ustnem navodilu – standardiziran postopek. Pri tem ni prav nič pomembno, če smo idejo za spremembo dobili v istem obratu in takoj za prvim vogalom. In to sem vam hotel sporočiti v članku, ko sem tako nerodno razpredal o lastništvu ideje.

Vsi vemo, da je Japonska prehitela zahod tako, da mu je »kradla« ideje, ki jih je znala koristno uporabiti.

A. Novšak

RAZPIS

Območna zbornica za Gorenjsko z namenom nadaljnjega uveljavljanja in krepitev inovativnosti podjetij ter inovacijske dejavnosti v gorenjski regiji objavlja razpis za prijavo za podelitev priznanj in diplom najboljšim inovacijskim dosežkom na področju inovacij, ki so zajete v najnovejših razvojnih dosežkih podjetij in na področju splošne inovacijske dejavnosti v letu 2002.

Pravico do prijave na razpis imajo vse gospodarske družbe, podjetja, samostojni podjetniki posamezniki, samostojni inovatorji ali druge organizacijske oblike z območja gorenjske regije.

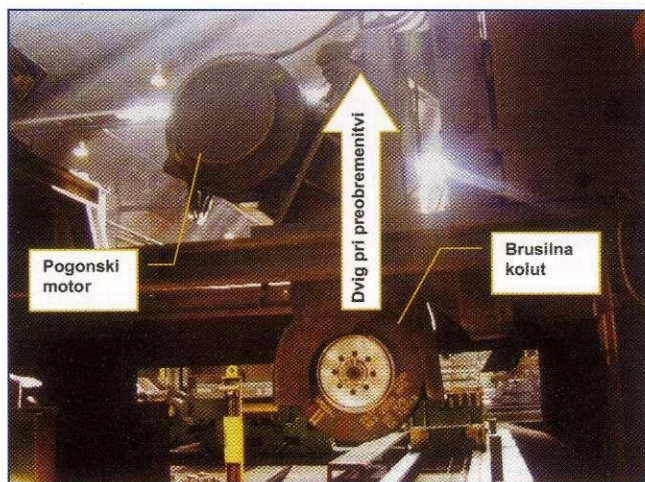
Na razpis bo nekaj dosežkov svojih delavcev - seveda z njihovim soglasjem, ki jih bo izbrala posebna komisija, prijavil tudi Acroni. Če kdo od sodelavcev meni, da njegova izboljšava zasluži, da jo uvrstimo v izbor oziroma želi dodatne podatke, naj se oglasi v prostorih SPID oziroma naj me pokliče na tel. št. 1329.

A. Novšak

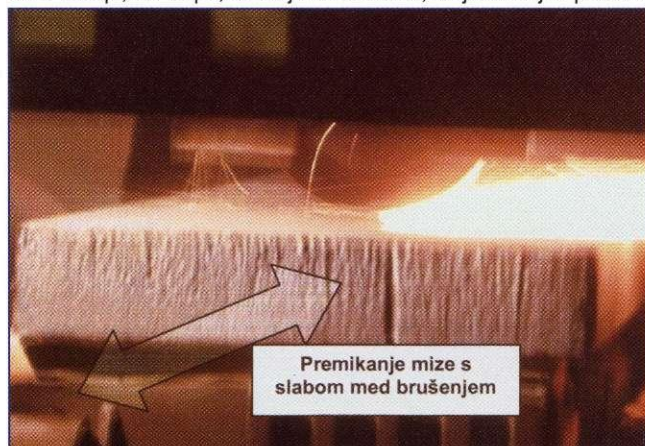
SELEKTIVNA ZAŠČITA MOTORJA – BRUSILNI STROJ CMS

Pred kratkim sem bil v neki pisarni priča pravi paniki zaradi nenadnega poslabšanja delovnih pogojev. Ja kdaj pa naj »crkne« klimatska naprava, če ne takrat, ko je zunaj najbolj vroče? To pravilo iz zbirke znamenitega Murphyja ima seveda tudi povsem fizikalno utemeljitev: bolj kot nam je vroče, bolj navijamo klimatsko napravo in bolj kot se hladimo mi, bolj se segrevajo pogonski elementi klimatske naprave. Tehniki se že v šolskih klopeh seznanimo z dejstvom, da lahko elektromotorje obremenjujemo le toliko, kot jih lahko hladimo. Če v praksi prekršimo to pravilo, se

Za spomin na začetek - prva Zvonetova tabla.

bomo pri menjavi motorja kmalu pregrevali tudi sami. Da do tega ne prihaja prepogosto, so elektromotorji seveda primerno varovani, vendar ima običajna termična zaščita dve pomanjkljivosti: motor sicer izklopi, ne ve pa, ali se je do trenutka, ko je dovoljen ponovni

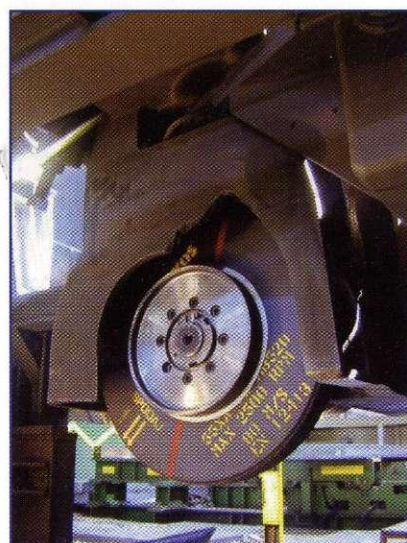

Za spomin na začetek - prva Zvonetova tabla.

vklop, že ohladil. Stojč motor se poleg tega ohlaja počasneje, ker ventilator na njegovi osi ne opravlja svoje blagodejne funkcije. Kar spomnite preznosenih nesrečnikov v kolonah na izstopu iz avtoceste, ki hladijo motorje z vklopljenim ogrevanjem kabine. Motor, ki smo ga preobremenili, je za nekaj časa smiselno vrteti v praznem teku in mu tako zagotoviti intenzivnejše ohlajevanje.

Večja kot je bila preobremenitev, daljši naj bo prosti tek motorja.

To preprosto logiko je elektroasistent vzdrževanja Vroče valjarne Silvo Bradaškja uporabil pri zaščiti 160kW pogonskega motorja glavne brusilne kolute stroja za brušenje slabov CMS. Pri tem je izkoristil možnosti industrijskega računalnika (programirljivega krmilnika) GE Fanuc 90/70, ki krmili delovanje stroja in selektivno zaščito proti preobremenitvi realiziral tako, da je napisal ustrezen program. Rešitev s klasično relejno tehniko bi bila bistveno bolj zapletena in seveda neprimerno dražja. Nazivni tok motorja znaša 300A, zato je Silvo dopustil obremenitev 330A za čas 5 sekund. Po teh petih sekundah se brusilna glava dvigne, ponoven spust in brušenje je možno po desetih sekundah. Dopustni čas za obremenitev 350A je 4 sekunde, čas prostega teka pa se podaljša na 15 sekund. Obremenitev 400A lahko traja 3

Brusilna kolut.

sekunde, čas ohlajevanja je za ta primer 25 sekund, tok 450A lahko teče 2 sekundi, motor se hladi 35 sekund, za obremenitev 500A, ki lahko traja samo 1 sekundo, pa se čas ohlajevanja podaljša na minuto in pol.

In rezultat vsega tega? Le vprašajte vzdrževalce, kako so se počutili pri menjavi 1300 kg težkega elektromotorja. V poldrugem letu, ki je preteklo od začetka razvoja in testiranja programa ter njegove uvedbe v redno obratovanje, še ni bilo treba menjati pogonskega motorja zaradi termičnih poškodb navitja, čeprav je bilo to prej dokaj pogosto opravilo. Ta, sicer tehnična izboljšava ima še dodaten, čisto psihološki učinek. Loviti količino obrušenih slabov na račun preobremenjevanja motorjev je postalo zaradi časovnih omejitev v primerih delovanja zaščite nesmiselno. Brušenje je postalo enakomernejše, brez pretiranih obremenitev, kar je ne nazadnje koristno tudi za mehanske dele stroja, med katerimi je najboljčutljivejša brusilna glava.

A. N.

Če si se napotil proti cilju in se med potjo začel ustavljati,
da bi kamenjal vsakega psa, ki laja na tebe,
ne boš do cilja nikdar došel.

Dostojevski

ACRONI KOT ZAVEZANEC IPPC DIREKTIVE

24. septembra 1996 je EU sprejela direktivo 96/61/ES o celovitem preprečevanju in nadzoru onesnaževanja, poznano pod kratico IPPC. Direktiva upošteva vse vrste okolja ter določa ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisij, ki jih povzročajo industrijske dejavnosti v zrak, vodo ali tla, vključno z ukrepi glede odpadkov, da bi dosegli visoko stopnjo varovanja okolja kot celote.

Države članice morajo z najboljšimi razpoložljivimi postopki zagotoviti sprejem ustreznih preventivnih ukrepov. Ti morajo preprečiti večje onesnaževanje, treba se je izogibati nastanku odpadkov oziroma jih odstranjevati tako, da se izognemo vplivu na okolje ali ga zmanjšamo, raba energije mora biti učinkovita, po prenehanju dejavnosti pa je treba preprečiti nesreče in onesnaževanje.

Da bi pospešili uvajanje koncepta BAT (Best Available Technique - najboljša razpoložljiva tehnologija), direktiva zahteva izmenjavo informacij o tehnikah BAT. Na tej podlagi so nastali oziroma so v pripravi t.i. BREF dokumenti. Podajajo pregled tehnik BAT, v pomoč naj bi bili upravnim organom pri izdaji dovoljenja oziroma določanju kriterijev BAT, kot tudi podjetjem, ki morajo pridobiti ta dovoljenja.

Direktiva IPPC še ni prenesena v slovenski pravni red, v celoti naj bi bila uveljavljena najkasneje do 30.10.2011. Kljub temu je potrebno že sedaj upoštevati koncept BAT pri načrtovanju novih projektov in investicij v naprave. Pri mejnih vrednostih se ne upošteva slovenska zakonodaja, ampak vrednost v BAT, ki ima v glavnem strožje zahteve od slovenske zakonodaje.

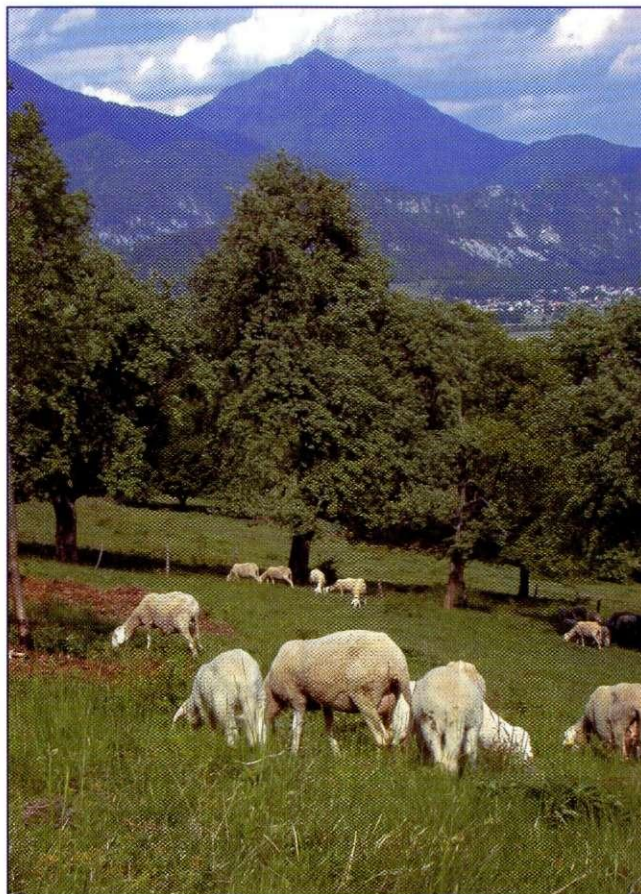
Direktiva IPPC zahteva vzpostavitev sistema podeljevanja časovno omejenih integralnih okoljskih dovoljenj, ki so pogoj za opravljanje dejavnosti. Dovoljenja se izda samo v primeru, če je dejavnost podjetja v skladu z BAT oziroma če emisije ne presegajo predpisanih vrednosti.

Acroni je eden izmed 17 podjetij, ki izpolnjuje kriterije za uvrstitev med zavezance IPPC direktive, in sicer s področja Proizvodnja in predelava kovin za:

- obrati za proizvodnjo grodlja ali jekla (primarno in sekundarno taljenje), vključno z zveznim litjem, z zmogljivostjo več kot 2,5 tone na uro;
- obrati za predelavo železovih kovin-obrati za toplo valjanje z zmogljivostjo več kot 20 ton surovega jekla na uro.

Brez dovoljenja Acroni ne bo mogel opravljati svoje dejavnosti, zato bo potrebno do leta 2011 vložiti še veliko dela in finančnih sredstev za usklajitev s konceptom BAT oziroma za pridobitev okoljskega dovoljenja.

Alenka Rožič

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

NOVICE SISTEMA OHSAS

Kljub poletni vročini se trudimo aktivno nadaljevati z sistemom, ki olajšuje obvladovanje tveganj poklicnega zdravja in varnosti. Gre za nenehno izboljševanje na tem področju.

Zavedamo se, da je potrebno prepoznanim nevarnostim ter škodljivostim zmanjšati oziroma zmanjševati stopnje tveganja. Ker imamo trenutno slabe možnosti spremljanja ukrepov iz opisane ocene tveganja, so na ravni podjetja odločili, da se pripravi interni program, ki bi omogočil ustrezno spremljanje, ker na tržišču ni za nas ustreznega programa (glede na veličino podatkov, ki jo ocena tveganja zajema).

Informatika (Pintar, Novak) je dokončala program, ki sta ga začela delavca RTA (Lebar, Lužnik) ter ga že predstavila strokovnim delavcem VZD. Seveda bo program prinesel bistveno boljši vpogled ter spremljanje ukrepov. Slaba stran je le neizogibni prepis podatkov.

Potekajo tudi aktivnosti za obvladovanje žerjavov ter požarne varnosti. Pod drobnogledom pa so bili tudi postopki za inovacije. Informacije o uvajanju sistema (v obliki zapisnikov) so dosegljive na intranetni strani varstva in zdravja pri delu, pod rubriko OHSAS.

Sabina Škrjanc

KAKO UPORABLJAMO DVIGALA?

Stvari se kvarijo. To je načelo iz fizike, pri katerem je treba upoštevati tudi način dela, ki vpliva na stanje delovne opreme. Dvigala so v Acroniju ravno tako pomembna delovna oprema kot proizvodna delovna oprema v tehnološkem procesu proizvodnje jekla.

Pri uporabi dvigal iz različnih razlogov prihaja do kršitev zakonskih določil, normativov in standardov, s katerimi je urejen način dela in ki vplivajo na stanje dvigal.

Osnovna določila, s katerimi je urejen način dela z dvigali so:

Upravljavcu dvigala ni dovoljeno:

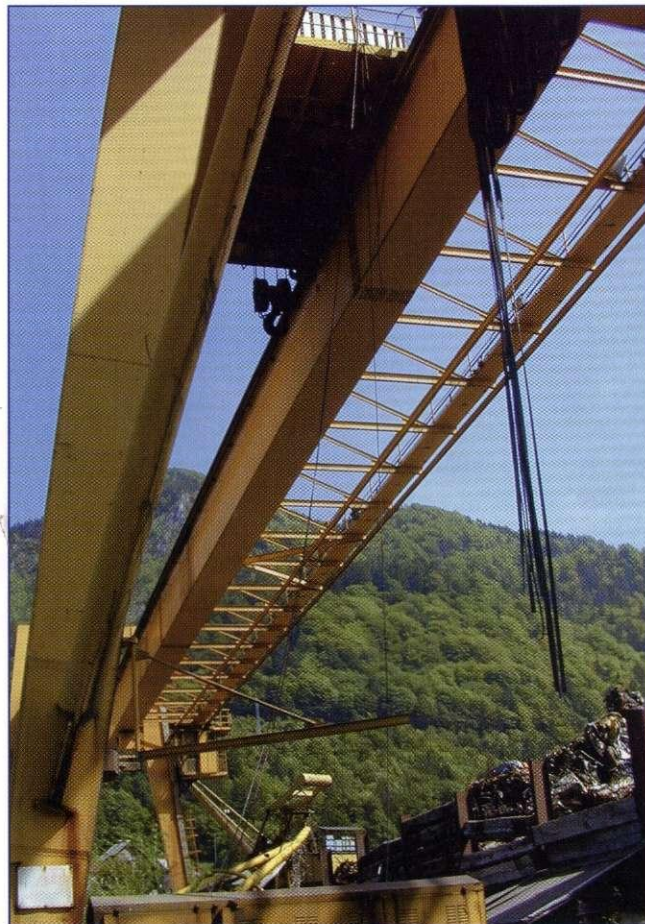
- obremenjevati dvigalo z bremenom, ki presega dovoljeno nosilnost (razen pri statični ali dinamični poskusni obremenitvi), ali dvigati breme, ki mu je njegova teža neznana oziroma sumljiva - v takem primeru je dolžan zahtevati dokaze o teži bremena, če takih dokazov ni, pa predhodno tehtanje - za napačne podatke o teži bremena je odgovoren tisti, ki da vodi dvigala take podatke;
- uporabljati varnostne naprave (mejna stikala, zaščitna avtomatična stikala idr.) v kakšen reden namen;
- dvigati breme s poševno privezavo vrvi, z nihanjem spuščati breme na mesto, ki je izven manipulacijskega prostora dvigala;
- opravljati direktno vleko vozil na tirnicah z mostnim dvigalom, če za to ni posebne naprave (vodilni kolut, pritrjen ob tla, ki zagotavlja pokončen položaj bremenske vrvi ipd.);
- puščati breme, da brez potrebe visi na kavlju oziroma vrvi dvigala (med prekinitvijo dela ali toka ipd.);
- dvigati breme, ki ni prosto (ki je pod drugim bremenom), ali ruvati predmete;
- dvigati in prenašati nevarna bremen, če ni pred tem posebej poskrbljeno, da breme ne more udariti ali se zapeti ob kakšen predmet v okolici oziroma pasti s prijemala;
- manipulirati z bremenom, če vidi, da breme ni pravilno varno privezano;
- manipulirati z bremenom, če zaradi slabe vidljivosti ali kakega drugega vzroka ne vidi sosednjega dvigala, če opazi v manipulacijskem prostoru ter v gabaritu dvigala ovire, ki jih ne more premagati in ljudi, ki bi jih lahko z nadaljnjim delom ogrozil;
- manipulirati z bremenom, če zaradi slabe vidljivosti ali kakega drugega vzroka ne vidi bremena, delavca, ki ga upravlja ali delavca, ki privezuje breme na kavelj in ni določen dodaten delavec, ki vodi upravljavca dvigala oziroma upravljavca dvigala s tal za posredno prenašanje signalnih znakov.

Tako kot pri vsakem delu, ki ga opravljamo, tudi v tem primeru velja, da ne smemo ogrožati ne sebe ne drugih, (kar pomeni tudi ne poškodovati delovne opreme).

V tem smislu je tudi določilo:

upravljavca dvigala, delavca, ki vodi upravljavca dvigala in delavca, ki zapenja breme na dvigalo so dolžni odkloniti vsako zahtevo drugih, ki bi nasprotovala določbam predpisov.

Priznati je treba, da so navedena določila kršena v večini primerov uporabe dvigal (stalno ali občasno).

Nekaj primerov kršenja določil:

- dvigala so večkrat preobremenjena (160t livno dvigalo tudi za 100 %);
- z dvigali se neposredno vleče železniške in druge vozove, izbija sredstva dela, obrača dele delovne opreme in obdelovance;
- z nihanjem se postavljajo bremen izven območja manipulacijskega prostora;
- zaletavanje dvigala v sosednje dvigalo;
- previsoko dviganje bremena oziroma škripčevnika ali križa;
- pregledi pred začetkom dela, oziroma v najkrajšem možnem času se skoraj ne opravljajo več.

Poleg tega je čiščenje dvigal večinoma opuščeno ali neredno ali pa le delno, kar otežuje delo vzdrževalcev in delavcev, ki pregledujejo dvigala.

In posledice: ogroženi in tudi že poškodovani upravljavci dvigal in delavci v delovnem območju dvigala, dvigala in vozički (mački) na tleh, poškodovane konstrukcije in mehanizmi za dviganje in vožnjo, električne naprave, proizvodni stroji in naprave ter ostala transportna sredstva ter objekti.

Zdravko Hanžek

NOVOSTI NA INTRANETNI STRANI

Na naslovu Intranet / Zagotavljanje kakovosti / Sistemska dokumentacija / Postopki je možen vpogled v prvo oziroma spremenjeno izdajo postopkov:

PC / SLUŽBA	Številka postopka (izdaja – datum izdaje)	Naziv postopka	I - Izdelal P - Pregledal O - Odobril	SPREMEMBE
UPRAVA	64.01 (01 – 31.01.2003)	Preiskave delovnega okolja	I: Sabina Škrjanc P: M.Prestrel, F.Pintar O: Branko Banko	/
TK	10.20 (06 – 12.02.2003)	Izvajanje kemičnih analiz v glavnem kemijskem laboratoriju	I: Zvone Gregoric P: Maja Prestrel O: Milena Zalokar	Pripis zapisov in sklica na navodilo za delo
TK	10.30 (03 – 12.02.2003)	Razvoj in validacija kemijske metode	I: Zvone Gregoric P: Maja Prestrel O: Milena Zalokar	Dopolnitev opisa postopka
SVK	05.01 (05 – 14.05.2003)	Obvladovanje sistemske dokumentacije	I: Emira Okic P: Maja Prestrel O: Maja Prestrel	Dopolnitev in posodobitev
TS - RTA	11.02 (04 – 20.05.2003)	Nadzor merilnikov temperature in prostega O2	I: Franci Svetina P: Maja Prestrel O: Stanislav Martinuc	Posodobitev
TS - RTA	14.06 (03 – 21.05.2003)	Vzdrževanje merilno regulacijskih elementov v procesu s strani RTA	I: Marko Lebar P: Maja Prestrel O: Stanislav Martinuc	Posodobitev
K&R – Kemija	10.29 (04 – 12.06.2003)	Laboratorijska priprava vzorcev	I: N.Bratun, J.Rozman P: Maja Prestrel O: Milena Zalokar	Dopolnitev in posodobitev
TS-RTA	11.05 (05 – 11.06.2003)	Popravilo, servisiranje in kontrola merilnikov v merilnici RTA	I: Peter Finžgar P: Maja Prestrel O: Stanislav Martinuc	Popravilo sklica na ustrezno navodilo za delo
TS-RTA	11.11 (05 – 19.06.2003)	Pregled in servisiranje mehanskih, elektronskih in hibridnih tehnic	I: F.Noc, D.Bitežnik P: Maja Prestrel O: Stanislav Martinuc	Ukinitev navodil in vključitev vsebine v opis postopka
PC VP	09.J.23 (02 – 20.06.2003)	Ravnanje z žlindro v procesu izdelave jekla	I: Marjan Mencinger P: Maja Prestrel O: Slavko Kanalec	Dokumentiranje novega načina zbiranja in prevoza žlindre
PC VP	09.J.29 (01 – 20.06.2003)	Uporaba testnega materiala v procesu izdelave jekla	I: Mag.Milan Klinar P: M.Prestrel, A.Kosmac O: Slavko Kanalec	/
K&R - RR	04.01 (07 – 23.06.2003)	Razvoj novih proizvodov in tehnologij	I: Metka Šuštaršič P: Maja Prestrel O: Alenka Kosmac	Strnitev dokumentacije razvojnega procesa (združitev postopkov 04.01, 04.04 in 04.11)
K&R - RR	04.04 (05 – 06.12.2000)	Izvajanje sprememb in/naknadnih sprememb razvoja novih proizvodov ali tehnologij	I: Alenka Kosmac P: Mag.Klemen Hribar O: Filip Marinšek	Ukinitev postopka s 23.06.2003 - prenos vsebine v postopek 04.01
K&R - RR	04.11 (04 – 06.12.2000)	Planiranje in organiziranje razvojnih projektov in raziskovalnih nalog v RR	I: Alenka Kosmac P: Mag.Klemen Hribar O: Filip Marinšek	Ukinitev postopka s 23.06.2003 - prenos vsebine v postopek 04.01
PROJEKT. VODENJE	63.02 (01 – 01.07.2003)	Vzdrževanje poti in okolice na območju ACRONI-ja	I: A.Albreht, B.Razinger P: Maja Prestrel O: Branko Banko	/
K&R - RR	04.13 (05 – 09.07.2003)	Reševanje kratkih raziskovalnih nalog	I: Metka Šuštaršič P: Maja Prestrel O: Alenka Kosmac	Vključitev vsebine podrejenih dokumentov v postopek

Emira Okič

Delo vliva ogenj v svetilko življenja, mišljenje vžiga njen plamen.

John Bellers

V premislekih bodi podoben polžu, v dejanjih ptici.

Ljudska modrost

NOVICE IZ STROKOVNE KNJIŽNICE

(Podrobnejša predstavitev slovenskih in tujih baz podatkov)

Brskanje po knjižnih polica doma in v tujini še nikoli ni bilo tako preprosto in lahko dostopno, kakor v današnjem času. Zadostuje že računalnik, dostop do interneta in osnovno znanje računalništva.

Za iskanje podatkov po katalogih slovenskih knjižnic nam je na voljo baza podatkov v sistemu COBISS.SI. Do nje pridemo s pomočjo interneta (<http://cobiss.izum.si>); s klikom na opcijo COBISS/OPAC pa nas program usmeri na vstopno okno s seznamom dostopnih baz.

Prva na seznamu je **vzajemna bibliografsko-kataložna baza podatkov COBISS.SI** (v tej bazi so zajete vse slovenske knjižnice, ki so vključene v sistem). Lahko pa brskamo po posameznih sklopih knjižnic:

- **nacionalna knjižnica** (podatke iščemo samo v NUK-u – Narodna in univerzitetna knjižnica Ljubljana);
- **univerzitetne in visokošolske knjižnice** (brskamo po knjižnicah Univerze v Ljubljani, Mariboru in drugih visokošolskih knjižnicah);
- **specialne knjižnice** (iščemo literaturo določenega področja po knjižnicah, ki delujejo v sklopu podjetja, zavoda, inštituta,... npr.: Strokovna knjižnica Acroni Jesenice, knjižnica Inštituta Jožef Stefan, knjižnica Metal Ravne,...);
- **splošne knjižnice** (oz. občinske);
- **šolske knjižnice** (osnovnošolske in srednješolske) ter
- **specializirane baze podatkov domačih in tujih proizvajalcev.**

Postopki iskanja so prilagojeni različnim stopnjam znanja uporabnikov (osnovno, izbirno in ukazno iskanje).

Osnovno iskanje omogoča iskanje po petih vnaprej določenih iskalnih indeksih, in sicer po avtorju, naslovu, letu izida, ključnih besedah in založniku. Iskanje lahko omejimo po jeziku in vrsti gradiva, ki ga iščemo (knjige, revije, članki). Če označimo kvadrata E-dostop, bodo rezultat iskanja samo zapisi publikacij, ki so dostopne na internetu. Povezava tehnike iskanja ponuja pomoč s primeri.

V **izbirnem iskanju** lahko iščemo po 28 iskalnih indeksih. Posamezen iskalni indeks izberemo iz spustnega seznama ob iskalnem okencu. Iskalne pojme lahko med seboj povezujemo z logičnimi operaterji IN, ALI, IN NE. Iskalne zahteve lahko omejimo tako kakor v osnovnem iskanju po vrsti gradiva in/ali na tiste publikacije, ki so dostopne na internetu (E-dostop).

Ukazno iskanje je namenjeno zahtevnejšim uporabnikom, ki poznajo strukturo zapisov v bazah podatkov v sistemu COBISS.SI in obvladajo tehnike iskanja po bazah podatkov. Ukazno vrstico sestavimo sami s pomočjo iskalnih predpon, pripon, logičnih in kontekstnih operatorjev.

Po vnosu in potrditvi iskalne zahteve se izpiše seznam zadetkov s podatki o naslovu, avtorju, letu izida, jeziku publikacije in vrsti gradiva.

S klikom na posamezen zadetek dobimo izpis gradiva v določenem formatu na zaslon. Pod zapisom je seznam knjižnic, ki imajo iskano gradivo (če iščemo v vzajemni bazi podatkov). Klik na

povezavo posamezne knjižnice omogoči začasen prekop v bazo podatkov knjižnice, kjer dobimo podrobnejše podatke o zalogi gradiva. Za vsako knjižnico so posebej navedeni tudi podatki o številu izvodov za izposajo (prva številka), vseh izvodov (druga številka) in naročenih izvodov (tretja številka).

Domače baze podatkov so dostopne brez omejitve vsem uporabnikom COBISS/OPAC-a; dostop do posameznih tujih baz podatkov pa je odvisen od licenčnih pogodb med knjižničnim informacijskim sistemom in ponudniki baz podatkov.

Strokovna knjižnica Acroni ima privilegij za dodeljevanje gesel svojim članom oz. uporabnikom za dostop do baze podatkov OCLC-Servis FirstSearch.

OCLC (Online Computer Library Center, Inc.) je vodilni bibliografski servis v svetu iz ZDA. V sklopu je šest baz podatkov:

- **WorldCat** – katalog, ki vsebuje zapise o gradivu knjižnic po vsem svetu od l. 1000 n.š. (dnevno ažuriranje);
- **ArticleFirst** – opisuje enote (članke, novice, pisma,...), ki so navedeni v vsebinskih kazalnih posameznih številkih več kot 12.000 revij;
- **ProceedingsFirst** – vsebuje kazala publikacij s konferenc, srečanj, razstav, seminarjev, kongresov in simpozijev po vsem svetu;
- **PapersFirst** – vsebuje podatke o posameznih referatih iz publikacij, ki so zajete v bazi podatkov ProceedingsFirst;
- **ERIC** – vsebuje več kot 850.000 referenc o knjigah in člankih s področja izobraževanja;
- **GPO** – vsebuje več kot 450.000 zapisov o dokumentih ameriške vlade.

Med temi šestimi bazami podatkov je zlasti pomembna baza WorldCat, ki predstavlja svetovni online katalog in vsebuje več kot 50 milijonov zapisov, med njimi tudi slovenske zapise, ki so kreirani v sistemu COBISS.SI.

**Torej se lahko vsi,
ki pri svojem delu potrebujete literaturo,
ki v Sloveniji ni dostopna,
oglasite v Strokovni knjižnici Acroni
(osebno ali po telefonu)
in dodelili vam bomo geslo
za dostop do baze OCLC.**

Dostop do baz podatkov OCLC je omogočen vsem uporabnikom COBISS/OPAC-a. Uporabnik mora biti član katerekoli knjižnice (tudi uporabniki Strokovne knjižnice ACRONI), vključene v sistem COBISS.SI. Za dostop potrebuje geslo, ki ga na njegovo zahtevo dodeli knjižničar.

Majda Kuraš

Virtualna knjižnica Slovenije

COBISS/OPAC

Verzija 4.1-04

<http://cobiss.izum.si>

Baze podatkov - skok na vstopno okno s seznamom dostopnih baz podatkov: vzajemna bibliografsko-katalogna baza podatkov COBIB.SI in lokalne baze podatkov knjižnic; specializirane baze podatkov (domačih ali tujih proizvajalcev) na strežniku IZUM in baze podatkov na oddaljenih strežnikih Z39.50 (gl. sliko na zadnji strani).

Iskanje - izvedba postopka iskanja.

Rezultati iskanja - izpis rezultatov iskanja s 5, 10, 25 ali 50 zapisi na eni strani, odvisno od nastavitve; seznam pregledujemo z gumboma za naslednjo in predhodno stran ter prvo in zadnjo stran.

Zapis - izpis izbranega zapisa; v nekaterih knjižnicah je možna tudi online rezervacija izbranega gradiva (gl. zadnjo stran).

Košarica - izpis in ažuriranje seznama zapisov, ki jih želimo poslati po elektronski pošti, natisniti ali shraniti v posebno datoteko.

Izposoja, podaljš. - pregled izposojenega gradiva in možnost podaljšanja roka izposoje v knjižnici, v katero smo včlanjeni (gl. zadnjo stran).

Nastavitve - izbira nabora znakov ali kodne strani, jezika vmesnika in barve ozadja.

Informacije - opisi baz podatkov in druga dodatna pojasnila.

Pomoč - pomoč s pojasnili in napotki za nadaljevanje dela.

COBIB.SI - izhod iz COBISS/OPAC-a (če smo 15 minut neaktivni, nas program odjavi sam).

Osnovno iskanje - iščemo po petih iskalnih indeksih (avtor, naslov, leto izida, ključne besede, založnik); iskalno zahtevo lahko omejimo po jeziku in vrsti gradiva, ki ga iščemo; če označimo kvadrček *E-dostop*, so rezultat iskanja samo zapisi publikacij, ki so dostopne na internetu.

Izbirno iskanje - iščemo po 28 iskalnih indeksih (spustni seznam ob iskalnem okencu); iskalne pojme lahko med seboj povezujemo z logičnimi operatorji IN, ALI in IN NE; iskalno zahtevo lahko omejimo po vrsti gradiva in/ali na tiste publikacije, ki so dostopne na internetu (*E-dostop*).

Ukazno iskanje - iščemo po 28 iskalnih indeksih tako, da ukazno vrstico sestavimo sami s pomočjo iskalnih predpon, pripon, logičnih in kontekstnih operatorjev.

E-dostop - če označimo kvadrček *E-dostop*, so rezultat iskanja samo zapisi publikacij, ki so dostopne na internetu.

Tehnike iskanja - povezava ponuja pomoč s primeri iskanja.

Seznam zadetkov - izpiše se podatki o naslovu, avtorju, letu izida, jeziku publikacije in vrsti gradiva; seznam zadetkov je mogoče urediti po naslovu, avtorju ali letu izida (naraščajoče, padajoče).

Format izpisov - zapis se lahko izpiše v petih različnih formatih (uporabniški, uporabniški polni, listek, COMARC, skrajšani), ki se med seboj razlikujejo po količini podatkov; izpis zapisa lahko dopolnimo še z dvema formatoma podatkov o stanju zaloge (H1 in H2).

Zaloga po knjižnicah - pod zapisom se izpiše seznam knjižnic, ki imajo iskano gradivo (če iščemo v vzajemni bazi podatkov) ali gumb zaloge po knjižnicah (če iščemo po lokalnih bazah podatkov); klik na povezavo na posamezne knjižnice omogoči začasen prekop v bazo podatkov knjižnice, kjer dobimo podrobnejše podatke o zalogi gradiva (število izvodov, status itd.); za vsako knjižnico so posebej navedeni tudi podatki o številu izvodov za izposajo (prva številka), vseh izvodov (druga številka) in naročenih izvodov (tretja številka).

Pregled pojmov - seznam iskalnih pojmov, ki jih v iskalnih indeksih pregledujemo tako, da v prazno iskalno okence vtipkamo začetek iskalne zahteve (npr. začetek avtorjevega imena, naslova, določenega kodiranega podatka itd.) in v okencu "išči v" iz spustnega seznama izberemo ustrezen iskalni indeks; s klikom gumba za pregled pojmov se izpiše seznam, v katerem izberemo ustrezno obliko, ki se samodejno prenese v iskalno okence; če želimo, lahko ustrezno obliko vnesemo v iskalno okence tudi ročno.

Pregled predpon in pripon - seznam iskalnih predpon in pripon, ki jih lahko uporabljamo pri tej tehniki iskanja.

Omejitve pri dostopu do baz podatkov - dostop do domačih baz podatkov in katalogov je omogočen vsem uporabnikom COBISS/OPAC-a; dostop do posameznih tujih baz podatkov pa je odvisen od licenčnih pogojev; omejitve in pogoji za dostop so opisani pri posameznih bazah podatkov (klik na informacije).

COBISS.Net - povezava na avtonomne kooperativne bibliografske sisteme COBISS, ki se vzpostavljajo v različnih državah na ozemlju bivše Jugoslavije (<http://www.cobiss.net>).

Bibliografije raziskovalcev - izpis bibliografij raziskovalcev in strokovnih sodelavcev, ki so evidentirani pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport (MŠZŠ); po vnosu podatkov steče za izbranega avtorja postopek priprave bibliografije, ki se lahko izpiše online ali pa jo prejmemo po elektronski pošti na naslov, naveden v obrazcu (<http://izum.izum.si/scripts/br?lang=win>).

PZV - pogosto zastavljena vprašanja - vprašanja uporabnikov COBISS/OPAC-a in odgovori na zastavljena vprašanja.

Pregled izposojenega gradiva in podaljšanje roka izposoje - če želimo pregledati izposojeno gradivo, podaljšati rok izposoje ali rezervirati gradivo, moramo vpisati številko članske izkaznice in geslo, ki ga dobimo v knjižnici; pred tem preverimo, ali smo izbrali knjižnico, v katero smo včlanjeni; če ugotovimo, da smo v bazi podatkov knjižnice, v katero nismo včlanjeni, moramo narediti naslednje:

- za pregledovanje izposojenega gradiva in/ali podaljšanje roka izposoje:
 - najprej izberemo ikono baze podatkov;
 - v seznamu knjižnic (lokalnih baz podatkov) izberemo knjižnico, v katero smo včlanjeni;
 - izberemo ikono izposoja, podaljš. in se prijavimo;
- za rezervacijo gradiva:
 - najprej izberemo ikono baze podatkov;
 - v seznamu knjižnic (lokalnih baz podatkov) izberemo knjižnico, v katero smo včlanjeni;
 - poiščemo gradivo;
 - označimo želeno gradivo in kliknemo gumb želim rezervirati in se prijavimo.

IZUM
Institut informacijskih znanosti
2000 Maribor, Prešernova 17, Slovenija
e-pošta: OPACUSER@IZUM.SI
spletni strežnik: <http://www.izum.si/>

© IZUM, oktober 2002

PLINSKA PARNA KOTLOVNICA SKORAJ GOTOVA

V okviru projekta Modernizacija VOD naprave, se je izvedla naložba v lastno plinsko parno kotlovnico, ki bo zagotavljala cenejšo in kakovostnejšo tehnološko paro.

Sklop kotlovnice zajema parni kotel proizvajalca LOOS INTERNATIONAL, sistem priprave vode v smislu kemične in termične obdelave na principu reverzne osmoze in termičnega

Parni kotel.

razplinjanja ter opremo za racionalnejše obratovanje kotlovnice.

Osnova kotlovnice je kotel tipa UL-SX-IE 12.000 x 18 bar, izveden kot trovlečni parni kotel s prigradenim pregrevalcem pare in menjalnikom toplote dimnih plinov (economizer). V kotlu se proizvaja nasičena para kapacitete 12 t/h in tlaka 15,5 bar.

Zaključna dela.

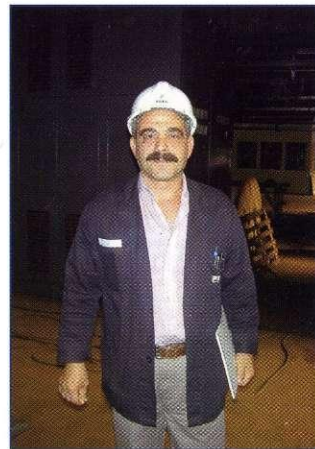
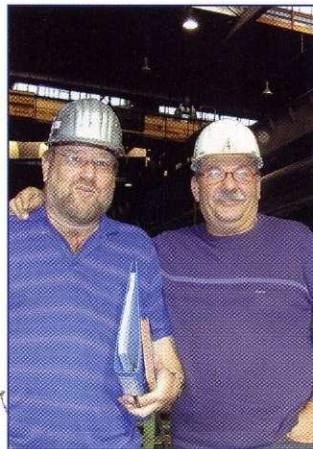
Nasičeno paro se dodatno pregreje v pregrevniku pare. Z odpadno toploto dimnih plinov pred vstopom v dimnik dodatno predgrejemo vstopno napajalno vodo kotla. Proces se vrši v economizerju, s čimer se poveča izkoristek kotla za približno 6 %.

Oprema vgrajena v kotlovnico je moderna in zagotavlja varno, energetsko racionalno in okolju prijazno obratovanje.

Povečano varnost med obratovanjem kotlovnice zagotavlja dodatna varnostna oprema, ki izpolnjuje zahteve najsodobnejših standardov, ki urejajo to področje.

Darko Malovrh

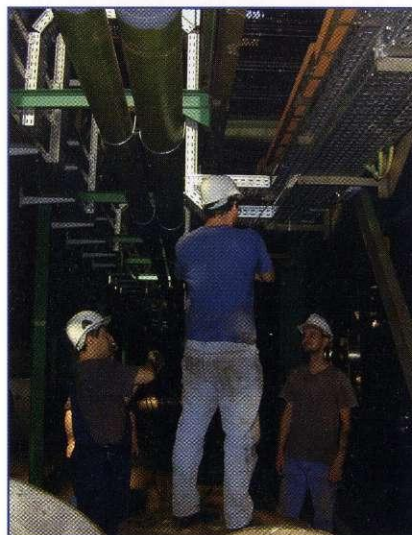
PRIPRAVLJALNA DELA ZA PRVO USTAVITEV LINIJE CRNO V ZAKLJUČNI FAZI

Nadzornika del na levi ter koordinator izvajalcev del Luigi Ciardo na desni, pred objektivom.

Priprava novih cevovodov.

Montaža vzporednih kabljskih tras.

DRUŽBA ESOTECH IZBRANA ZA IZVAJANJE DEL

Z družbo ESOTECH, d.d. iz Velenja smo v mesecu juliju podpisali pomembno pogodbo za izvedbo gradbenih del, montažo mehanske opreme ter izdelavo, dobavo in montažo strojnih in elektro instalacij, vključno z novo transformatorsko postajo v okviru modernizacije VOD naprave v Jeklarni.

Dobavitelj mehanske opreme, ki je predmet montažnih del, je SMS Mevac Nemčija, s katerim ima Acroni podpisano neposredno pogodbo, vsa ostala oprema in instalacije pa so bile projektirane v družbi Esotech v preteklih treh mesecih.

Izjemno zahteven tehnološki projekt bo družba Esotech s takojšnjim začetkom del izvedla v roku prihodnjih šestih mesecev in s tem omogočila povečanje proizvodnje predvsem nerjavnih jekel, katerih proizvodnja stalno narašča.

Z realizacijo projekta bo, poleg povečane zmogljivosti, rešena tudi ekološka problematika procesne vode, znižali se bodo stroški preskrbe s paro, poseben poudarek pa bo na boljših pogojih dela, z izboljšanjem delovnih in varnostnih pogojev, z avtomatizacijo in računalniškim nadzorom tehnološkega procesa.

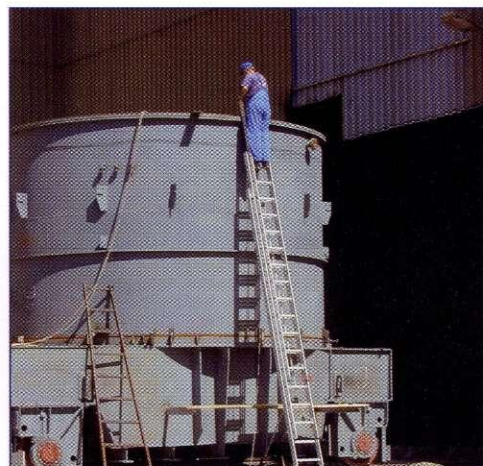
Ljubo Osovnikar

PRIPRAVE ZA ZAČETEK DEL - MODERNIZACIJA VOD NAPRAVE

Na jugovzhodnem delu jeklarne je vsak dan več opreme za modernizacijo VOD naprave. Doslej jo je prispelo že preko 680 ton.

Fotografija desno:
Komora in voz nove
VOD naprave.

Fotografija spodaj:
Stolpi za hlajenje plinov odpraševalne naprave VOD.

MODERNIZACIJA POGONSKIH SKLOPOV ZA OGRODJE BLUMING

Meritve na 40 let starih napravah v strojnici bluminga v Vroči valjarni ter zadnje okvare so potrdile pravilnost odločitve uprave za modernizacijo in skupščine družbe Acroni, ki je potrdila predlog projekta. V tem mesecu je bila že podpisana pogodba s Siemensom - dobaviteljem opreme.

Cilji projekta so

- povečanje varnosti pogonskih sklopov,
- zmanjšanje števila prevlekov pri valjanju predtrakov za ogrodje štekel ter posledično uspešnejše valjanje na šteklu zaradi dviga temperatur predtrakov,
- zmanjšanje težav zaradi krivljenja slabov, debele pločevine oz. predtrakov v vertikalni smeri
- ter zmanjšanje stroškov vzdrževanja.

Zvone Medja

Pogon za ogrodje Bluming.

Generatorska skupina, ki je predvidena za zamenjavo.

NAJHITREJŠA IZMENA 2003

Težnja k popolnosti nas spremlja na vsakem koraku. Ko se znajdemo v vlogi kupca, pričakujemo dobro postrežbo, kupiti pa želimo kakovosten izdelek po sprejemljivi ceni. Takoj ko prestopimo prag jeklarne, se znajdemo v drugi vlogi. Postavljeni smo pred izziv, kako proizvesti kakovostno pločevino po konkurenčni ceni v dogovorjenem roku. Vloga kupca je veliko bolj prijetna, kot trd konkurenčen boj na trgu proizvajalcev jekla. Veljata predvsem cena in dobavni rok. Jeklarni, ki so morale zapreti svoja vrata, je v Evropi in po svetu kar nekaj. Na vrh najboljših nas bosta pripeljala kakovost in visoka produktivnost.

Kaj je pokal odličnosti?

Od marca do junija je v PC VP Jeklarna potekalo tekmovanje za pokal odličnosti. V treh mesecih se je spremljalo izpolnjevanje načrta proizvodnje slabov za vsako izmeno posebej. Izmena je sestavljena iz **delovnih skupin** vzdolž tehnološke poti od priprave vložka do adjustaže, vključno z vzdrževalci in zidarji. Na čelu izmene je izmenski vodja proizvodnje.

Kakšni so cilji?

- **Predvidljivost in zanesljivost** pri izpolnjevanju načrta proizvodnje.
- Nagraditi in izpostaviti **nadpovprečne rezultate** (10 šarž v 12 urah ali 5 nerjavnih šarž v 12 urah).
- Vzpostavitev **timskega duha**.
- Postati **najproduktivnejša jeklarna** pri proizvodnji kakovostnih jekel.

Kakšna so bila pravila?

Načrt proizvodnje je znan za mesec vnaprej. Na osnovi tega načrta je določeno, kakšno proizvodnjo je možno realizirati v 720 min., kolikor običajno traja delovni dan ene izmene. Glede na razpoložljivo opremo je bilo pričakovano, da izmena v 720 minutah izdelata 8 šarž običajnih jekel ali 4 šarže nerjavnega jekla. V primeru, da je izmena izpolnila načrt proizvodnje, so ji pripadle 3 točke. Če načrta proizvodnje izmena ni izpolnila, ni dobila nobene točke. Vsaka izmena, ki je izdelala 10 šarž običajnih jekel ali 5 šarž nerjavnega jekla v 12 urah, pa je dobila še dodatne 3 točke.

Zmagovalna ekipa je bila tista, ki je zbrala največ točk. Poleg pridobitve naslova »Najhitrejša izmena 2003« se je zmagovalna izmena v juniju 2003 popeljala na izlet v neznano.

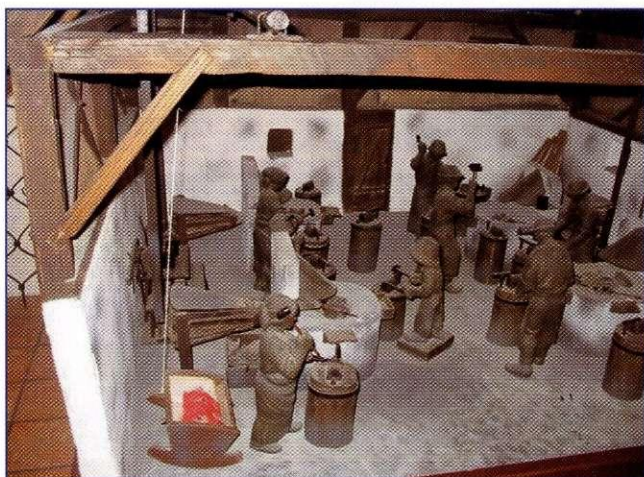
V prvem krogu tekmovanja je največ točk zbrala 2. izmena, ki je sestavljena iz sledečih delovnih skupin: Leopold Lomovšek, Nuraga Trako, Boštjan Kralj, Jožica Sotlar, Robert Jekler, Sadrija Adrovič.

Izlet

Ker se mora dan čim bolj izkoristiti, smo že pred 8 uro ž'zastartali" izpred Acronija. Kam gremo? Ali bomo ostali na Gorenjskem ali gremo kam bolj daleč, se je spraševala večina - in ravno v tem je bil čar izleta. Po začetnih težavah s prometnimi

Plavž v Železnikih še danes stoji, kot edina nema priča zlatih časov železarstva.

V muzeju je prikazana zgodovina kraja - železarstvo, lesarstvo, čipkarstvo in druge obrti.

V čipkarski sobi je razstavljenih več kot 300 originalnih čopkov, ki predstavljajo razvoj te dejavnosti od leta 1881 do danes.

zamaški, ki so postali kar zvezda stalnica na naših cestah, smo končno prispeli v Selško dolino in na naš končni cilj Železniki. Najprej smo se podali v Muzej Železniki, kjer smo se seznanili z zgodovino in razvojem kraja ter trdim življenjem ljudi v tem kraju.

V pritličju muzeja smo si najprej ogledali železarski oddelek. Prikazana je skoraj 600-letna zgodovina železarstva: od kopanja železove rude, transporta, njenega taljenja v plavžu, predelava

Še zadnji posnetek pred Domelom, potem pa domov.

surovega železa v fužini v polizdelke in izdelava končnih izdelkov v kovačnici ali vigenjcu.

Okoli leta 1860 je železarstvo zaradi pomanjkanja rude in konkurence strojno izdelanih žebeljev začelo počasi propadati in je dokončno ugasnilo leta 1902. Tega leta je zadnjič talil rudo plavž, ki še danes stoji kot edina nema priča zlatih časov železarstva.

V prvem nadstropju je lesarski oddelek, ki prikazuje dejavnosti in obrti, ki so se razvijale kot železarstvu spremljajoče dejavnosti. Spoznali smo izdelovanje sodov kot embalažo za železarske izdelke kraja. Okolica Železnikov je tudi zibelka izdelovanja strešne kritine iz skrilja v Sloveniji, zato je tudi ta dejavnost našla svoj prostorček v prvem nadstropju muzeja.

Predstavitve v drugem nadstropju obsegajo splošno zgodovino kraja. V čipkarski sobi je razstavljenih več kot 300 originalnih čopkov, ki predstavljajo razvoj klekljarske dejavnosti od leta 1881 do danes. Manjša zbirka o narodnoosvobodilni vojni daje vpogled v dogajanje v tem času v Selški dolini.

Ogled muzeja se zaključi v spominski sobi akademika prof. dr. Franceta Koblarja, znanega in pomembnega gledališkega kritika, profesorja zgodovine slovenske dramatike, urednika in pisca opomb zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev.

Po zanimivi uri zgodovine smo se odpravili k našim gostiteljem v podjetje Domel d.d., ki sodi med naše kupce elektro pločevine. Osnovna dejavnost podjetja je proizvodnja elektro motorjev: sesalnih enot, univerzalnih kolektorskih motorjev, DC motorjev ter asinhronskih in sinhronskih motorjev ter proizvodnja drugega orodja. V Domelu smo si ogledali njihov proizvodni proces. Po ogledu so nas izdali naši lačni ž'želodčki". Tudi za to je bilo dobro poskrbljeno, saj je sledilo okusno kosilo. V poznih popoldanskih urah smo se vrnila na Jesenice.

Slavko Kanalec, Nataša Karo
Foto Leon Vidic

PROIZVODNJA V JUNIJU

Po treh mesecih ugodnega poteka proizvodnje smo se v juniju srečevali z večjimi havarijami in okvarami predvsem v Vroči valjarni in Jeklarni. Tako smo zvaljali 6.000 ton manj polproizvodov, kot smo načrtovali. Proizvodnja končnih izdelkov in odprema izdelkov našim kupcem je bila dosežena v okviru načrta 23.000 ton predvsem zaradi dobrega dela finalnih obratov in zadostnih medfaznih zalog.

Profitni center Vroča predelava

V Jeklarni smo vili samo 25.570 ton dobrih slabov, kar je 89,7 odstotka operativnega načrta. Vzrok temu so predvsem nepredvideni zastoji in okvare, kot so varjenje hladilnega obroča oboka peči (10 ur), menjava nosilca cilindra za odmik oboka (10 ur), okvare žerjavov (13 ur). Poleg tega je bilo tudi veliko motenj v delovanju naprave za kontinuirno vlivanje. Povzročale so jih napake na hidravličnem sistemu prevelik odmik gnanih valjev na desetem in enajstem segmentu. Pri debelini slabov 250 mm se nam je žila ob izhodu iz livne naprave »napihnila« - jeklo še ni bilo v celoti strnjeno. Poleg tega smo imeli tudi več okvar dviznih vreten na vozu za ponovco. V oddelku odpravevalna naprava smo beležili večkratne prekomerne emisije prahu v okolje iz hale Jeklarne. Zaradi tega smo večkrat prekinili delo elektroobločne peči in intenzivnost dela zmanjšali. Sprejeta je cela vrsta organizacijskih in tehnoloških ukrepov, nadzora in preventivnega dela, da se emisije zmanjšajo in preprečijo izjemni dogodki. Posledica vseh motenj v proizvodnji in nižje proizvodnje je tudi nižji izplen za 0,8 odstotka ter večji potroški električne energije in ognjevarnega materiala. V Jeklarni smo se soočali tudi z veliko odsotnostjo delavcev zaradi bolovanja in s tem tudi z veliko nadurnega dela.

V Vroči valjarni smo izvaljali samo 22.652 ton kolobarjev in pločevine, kar je 79,5 odstotka operativnega načrta. Izredno velik zaostanek za operativnim načrtom je posledica hudih havarij in okvar. Okvara motorja generatorske grupe v strojnici bluminga je povzročila 4 dni zastoja, zlom vretenske glave ogrodja bluming (44 ur), okvara merilca debeline ogrodja štekla (11 ur). Zaradi zastojev in nizke proizvodnje je tudi slabši izplen in večje specifične porabe zemeljskega plina ter hladilne vode.

Profitni center Predelava debele pločevine

Z julijem je zaključen nov uspešen mesec in dosežen nov proizvodni rekord. Končna junijska proizvodna debele pločevine je 9.325 ton, s katero je bila prvič presežena meja 9.000 ton. Gospodarski načrt je bil presežen za 33,5 odstotka.

Načrt proizvodnje je zaradi pomanjkanja vložka navadne konstrukcijske pločevine dosežen 98-odstotno, medtem ko je načrt odpreme za 2 odstotka presežen. Proizvodnja nerjavnih pločevin je bila višja od načrtovane in znaša 3.306 ton. To je največja proizvodnja nerjavne pločevine doslej. Še vedno odpade iz naročil preveč nerjavne pločevine zaradi površinskih napak in dimenzijskih odstopanj. S tem so večji stroški predelave in težave z zagotavljanjem kompletiranja naročil.

Zastoji, ki so v juniju najbolj vplivali na proizvodnjo, so:

Gneča pred odpremo zadnje dni v mesecu.

ustavitev Ebner kalilne peči zaradi okvar stropnih grelnikov (182 ur), okvara Suprareks avtogenega rezalnika (120 ur) in večje število manjših zastojev na liniji Drever (41 ur). Okvare kalilne peči in rezalnika so bile odpravljene, agregata pa sta v zadnji tretjini meseca že normalno obratovala.

Junjski skupni izplen je s 87,6 odstotka na ravni načrtovanega, specifični potroški pa so nižji od načrtovanih.

Profitni center Hladna predelava

Dosežena proizvodnja je znašala 13.669 ton, kar je 169 ton več, kot je bilo načrtovano. Od tega je bil za 150 ton presežen načrt proizvodnje TVT, kar pomeni proizvodnjo 4.050 ton. Strukturni asortiman je bil na obeh področjih izdelan dokaj dobro, saj je bila le proizvodnja ogljičnih jekel nekoliko pod načrtovano vrednostjo.

Skozi mesec smo imeli največ težav s pomanjkanjem vložka v sektorju Priprava in luženje. Tako smo imeli na liniji CBL (72 ur) in na SCAP (135 ur) zastojev. Od 14. do 23. junija je bil izveden letni remont Regeneracije. V Valjarni se še vedno srečujemo z dokaj pogostimi izpadi linije CRNO, tako da je proizvodnja že nekaj mesecev pod načrtovano vrednostjo. Dokaj veliko težavo predstavlja tudi iztrošenost zaščitnih zvonov v Žarilnici, kar nam otežuje delo z maksimalno zmogljivostjo. V Finalizaciji zaradi nepredvidenih zastojev ni bilo večjih težav, je pa neenakomeren dohod materiala pogojeval obratovanje posameznih razreznih linij.

Doseženi skupni izplen HVT znaša 87,4 odstotka, kar je za 0,2 odstotka pod letnim načrtom. Največje odstopanje je pri grupi diname, in sicer za 0,3 odstotka. Vzrok je predvsem v profilnih težavah na TVT (8 chg), zaradi česar je bil potreben dodaten stranski obrez, s tem pa ni bilo možno optimalno načrtovanih končnih razrezov. Pri ostalih kvaliteten grupah ni pomembnih odstopanj.

Doseženi izplen TVT znaša 89,7 odstotka, kar je za 1,2 odstotka nad načrtovano vrednostjo.

Specifični porabi zemeljskega plina in el. energije sta pod načrtovano vrednostjo. Nekoliko višja je poraba solne kisline, in sicer zaradi letnega remonta Regeneracije, zaradi česar je bilo potrebno določeno količino kisline nevtralizirati. Pri ostalih specifičnih porabah ni bilo večjih odstopanj.

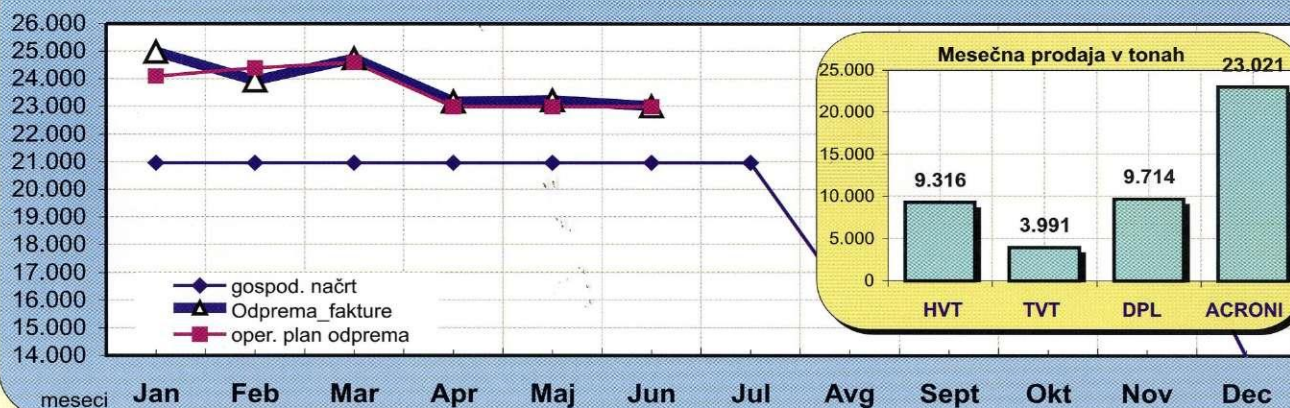
Tehnični direktor
Branko Banko, univ.dipl.inž.

POSLOVANJE V JUNIJU

	NERJAVNA JEKLA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOOG LJ. in NAVAD. KON. JEK.			KON.LEGIR. in JEKLA za POBOLJ.			SKUPAJ		
	realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan	
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA , PROGA																		
JEKLARNA	7.648	7.800	98	4.837	5.300	91	1.612	2.200	73	9.683	10.300	94	1.790	2.900	62	25.570	28.500	90
VALJARNA	6.292	7.430	85	3.989	5.570	72	1.566	2.300	68	8.922	10.300	87	1.882	2.900	65	22.652	28.500	79
IZDELKI ...PROIZVODNJA																		
HVT	1.432	1.400	102	4.697	4.500	104	1.996	2.000	100	675	700	96	819	1.000	82	9.619	9.600	100
TVT	408	400	102	108	100					2.925	2.900	101	609	500	122	4.050	3.900	104
DPL	3.306	3.300	100							5.150	5.500	94	869	700	124	9.325	9.500	98
ACRONI	5.146	5.100	101	4.804	4.600	104	1.996	2.000	100	8.751	9.100	96	2.297	2.200	104	22.994	23.000	100
IZDELKI ...ODPREMA v tonah																		
HVT	1.529	1.500	102	4.456	4.400	101	1.947	2.000	97	606	700	87	778	1.000	78	9.316	9.600	97
TVT	412	400	103	108	100					2.958	2.900	102	513	500	103	3.991	3.900	102
DPL	3.383	3.300	103							5.588	5.500	102	743	700	106	9.714	9.500	102
ACRONI	5.324	5.200	102	4.564	4.500	101	1.947	2.000	97	9.152	9.100	101	2.034	2.200	92	23.021	23.000	100
IZDELKI ...ODPREMA v EUR x 1000																		
HVT	2.629	2.703	97	2.143	2.011	107	816	839	97	287	333	86	475	610	78	6.710	6.966	96
TVT	520	582	89	41	38					970	962	101	234	232	101	1.758	1.815	97
DPL	6.094	5.972	102							2.035	1.977	103	409	385	106	8.541	8.334	102
ACRONI	9.242	9.258	100	2.184	2.049	107	816	839	97	3.293	3.272	101	1.118	1.227	91	17.165	17.115	100

DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z NAČRTOM

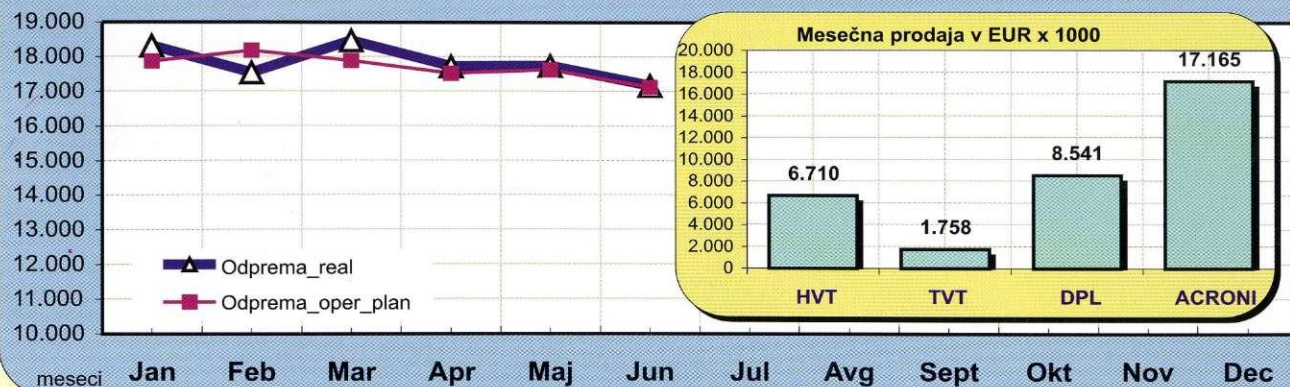
v tonah

DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z OPER. PLANOM

v EUR x

1000

Odkriti skriti koti.

DO SEPTEMBRA NAS ČAKA ŠE VELIKO DELA.

OPRAVILO			
Številka objekta	Opis dela	Stanje pred delom	Stanje po delu
1	Popravlila se je vrata v kletu.	Vrta so bila pokvarjena.	Vrta so bila popravljena.
2	Popravlila se je tla v kletu.	Tla so bila pokvarjena.	Tla so bila popravljena.
3	Popravlila se je stropa v kletu.	Stropa so bila pokvarjena.	Stropa so bila popravljena.
4	Popravlila se je okna v kletu.	Okna so bila pokvarjena.	Okna so bila popravljena.
5	Popravlila se je klet v celoti.	Klet je bila pokvarjena.	Klet je bila popravljena.

V teh primerih (slike desno) tudi navodila ne pomagajo.

Ne vemo kam z odsluženo opremo, voda teče, opozorilne table za varčevanje pa ni in očitno je za nekoga koš predaleč.

Razglasitev rezultatov 10.

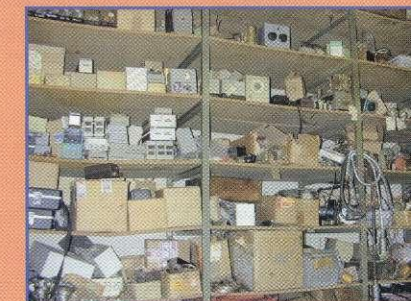

Nagrade so zaslužili najboljši

NEVARNOSTI

Še vedno manjka del ograje.

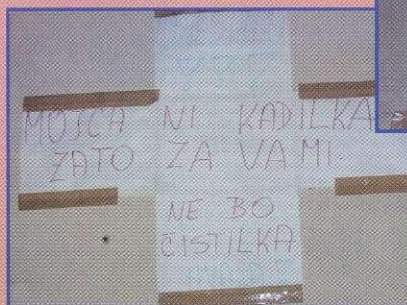
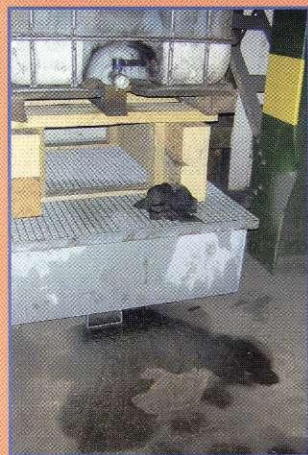
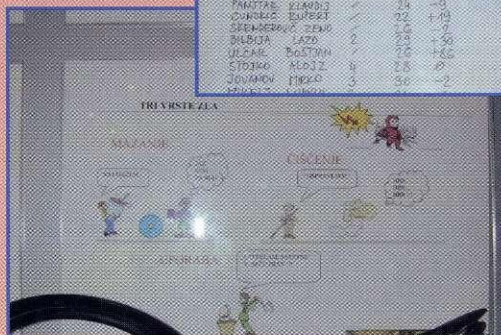
Police se kar šibijo od teže.

onec še skromna pogostitev in klepet.

PREPOVEDANO
METANJE
ČIKOV PO TLEH
HVALA!!!

[illegible]

Tukaj nekaj izteka.

**TAKO KOT MORA
BITI**

JUBILANTI DELA

20 LET:

POLKA MITJA

BALIČ MUJO

ŠČAP MOJCA

VIDMAR KARMEN

VP JEKLARNA

PC HLAD.PRED.

TEHNIČ.KONTROLA

FINANCE

30 LET:

STANIČ NIKO

RADOČAJ MIRKO

ŠOBERL ZVEZDANA

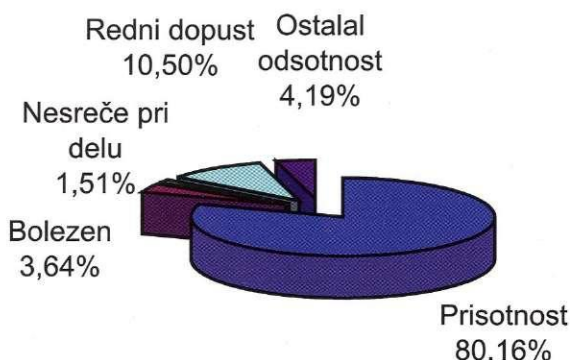
PC HLAD.PRED.

PC PDP

RAČUNOVODSTVO

Iskrene čestitke!

ODSOTNOST

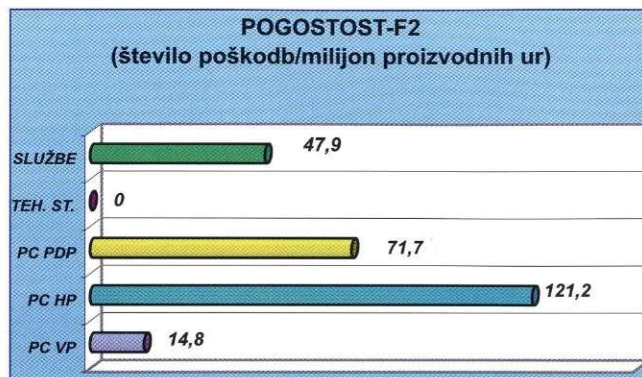
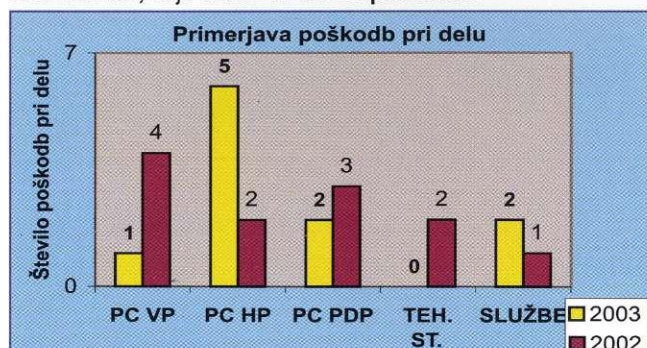

V letošnjem juniju je bila odsotnost z dela skoraj enaka kot lani v istem obdobju. Bistvenih razlik ni ne v odsotnosti zaradi bolezni in ne zaradi poškodb pri delu, pa tudi ostala odsotnost je skoraj popolnoma enaka kot lani.

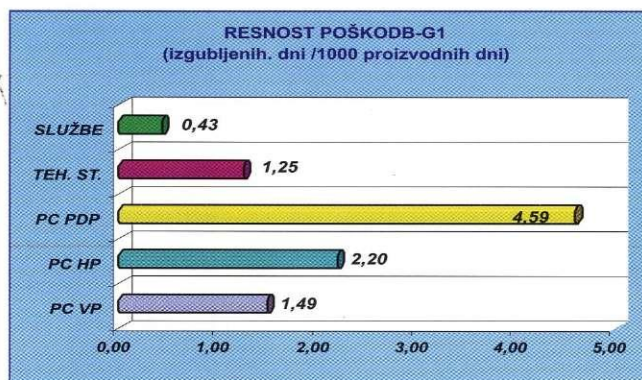
Ivanka MAVRI

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

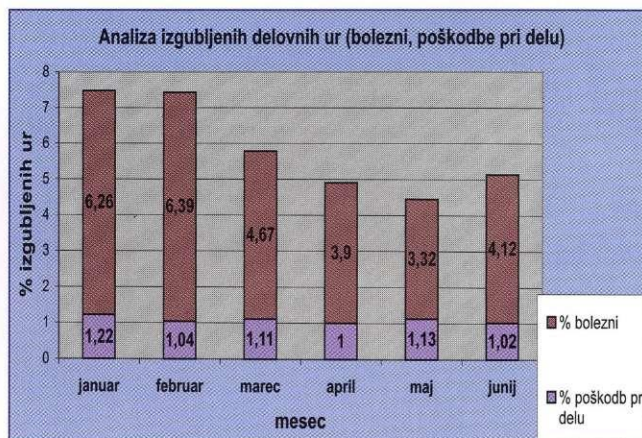
V mesecu juniju se je pripetilo 10 poškodb pri delu ter 1 poškodba na poti. Poškodovani so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti odsotni z dela 378 delovnih dni, to je dobrih 17 dni na poškodbo.

Pogostost je ta mesec največja v PC HP, sledi PC PDP, službe ter PC VP.

Resnost je največja PC PDP, sledi PC HP, PC VP, tehnične storitve ter službe.

Graf kaže primerjavo odsotnosti zaradi vzroka poškodbe pri delu ter bolezni. Razvidno je, da je povprečno 5-krat več boleznin vzrok odsotnosti z dela v primerjavi s poškodbam pri delu.

Sabina Škrjanc

Nesreča prihaja na krilih in odhaja peš.
VOLTAIRE

ANKETA

O dopustu je tekla beseda. Nekateri so se z dopusta že vrnili in so obujali lepe spomine, drugi so nam zaupali svoje načrte in pričakovanja. Tretji - dijaki in študentje - so počitnice izrabili za delo.

Damjan Vilman, PC PDP

Na morje gremo, na Vis. Težko že čakamo 20. avgust. Vsak si želi dopusta.

Elvis Ramič

Prav dobro mi je tukaj. Nisem prvič na počitniškem delu. Bil se že v različnih oddelkih v Acroniju. Kako bom porabil zaslužek, se pa še nisem odločil.

Fehim Medič, PC PDP

Na dopustu še nisem bil. 1. avgusta greva z ženo na morje nabirat novih moči. Po celoletnem trudu se prileže deset dni počitka.

Hata Bečarevič, PC PDP

Letos sem že bila v toplicah, 15. avgusta pa bom šla k sorodnikom v Bosno za en teden.

Dejan Stefanov

Obiskujem ekonomsko gimnazijo v Radovljici. Tukaj mi je všeč. Vedno se kaj dogaja. Trenutno pomagam zapenjati plošče, sicer pa vozim vzorce na Tehnično kontrolo. Nekaj denarja bom porabil za učbenike, z ostalim bom mogoče kupil psa, počitnice pa mi bodo plačali starši.

Robert Prešern, PC PDP

Z družino smo bili dva tedna v Tuniziji v Džerbi. Cena aranžmaja je bila ugodna. Otok je zelo lep.

Tako, s pravim dopustom smo za letos opravili. Zdaj bom arabil dopust in denar za obnovo hiše.

Jože Razingar, PC Hladna pred.

Septembra bom šel na dopust v Moravce, en teden pa ga bom vzel avgusta. Z ženo bova šla po hribih. Otroci so že preveliki, da bi šli z nama.

Ivan Slamnik, PC Vroča pred.

Nekje v hribih bom preživel letošnji dopust bolj proti koncu avgusta, ko moji sodelavci pridejo nazaj. Prejšnja leta smo šli na morje, letos pa malo drugače.

Jure Repe

Letos sem končal drugi letnik strojne fakultete. V Acroniju opravljam enomesečno prakso. Menim, da je to zelo koristno, da študentje spoznamo, kako je v praksi. V štirinajstih dneh kar sem tukaj, sem videl že veliko zanimivega in poučnega. Veliko se bo še treba naučiti.

Vida Živkovič, PC Hladna pred.

avgusta bomo šli na morje če bo vse v redu. Počivala bom. Po enem letu se bo počitek prilegel.

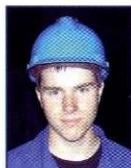
Senad Mehanič, PC Vroča pred.

Vsako leto grem na morje in tako bo tudi letos. Enkrat septembra se bom odpravil, kam pa še ne vem.

Matjaž Hribar

Dokončal sem triletno poklicno šolo elektro smeri. Tu se dobro počutim, tudi zaposlil bi se, če bi bilo možno. Denar bom najbrž porabil za voziški izpit.

Dalibor Beslač, PC Hladna pred.

Naslednji teden bom šel nekam na slovensko obalo. Žurka bo...

Alojz Stojko, PC hlad. Pred.

Dopuste smo že uskladili., ker drugače pri nas ne gre. Nekdo mora biti tudi tukaj. Jutri bomo ustavili linijo in potem bom pomagal na remontu. Nato bom šel tudi jaz na dopust. Kam, to se bom pa še spomnil.

Anže Železnik

Letos sem drugič tukaj na počitniškem delu. Počutim se dobro, čeprav je zaradi urnika 12/24 naporno. Denar bo za šolske potrebščine, malo bom šel na morje, pa za žepnino.

Janez Arh, PC Hladna pred.

Jeseni bova šla z ženo v Moravske toplice. Rekreatija, plavanje, tako predvidevam. Enkrat sem tam že bil in mi je bilo zelo všeč.

Marija Šebjanič, PC Hladna predelava

Še nisem bila na dopustu. V drugi polovici avgusta bomo šli na morje.

Monika Štojs, Prodaja

Pravkar sem se vrnila z dopusta. Skupaj z družino sem ga preživela na morju. Dvotedenska odsotnost je za vodja oddelka kar dolga. Veliko stvari se nabere in počaka.

Simona Klinar, Nabava

Tako kot prejšnja leta bomo tudi letos šli na dopust v drugi polovici avgusta. Ta čas nam kar ustreza. Šli bomo na morje, na otok Cres.

Meri Nuhič, Računovodstvo

To leto smo bili v Crikvenici. Bilo je lepo in zabavno. Poleg kopanja smo igrali odbojko na mivki in zasedli prvo mesto. Agencija Pelikan je dobro organizirala oddih.

NANOTEHNOLOGIJA

Kako bo delovala?

V začetku 20. stoletja je Henry Ford zgradil tovarno za množično proizvodnjo avtomobilov. Za bolj učinkovito proizvodnjo je bila razvita oprema za razvoj vsake faze avtomobila, vključno s plavži, jeklarno in steklarno. Serijska proizvodnja avtomobilov je tekla na kar 90 miljah (ca 145 km) tirov in tekočih trakov.

Velikost Fordove sestavljavnice avtomobilov bo izgledala rojenim v 21. stoletju čudna. V naslednjih 50 letih bodo postajali motorji vse manjši, tako majhni, da bo tisoče drobnih strojev lahko spravili v piko na koncu tega stavka. V nekaj desetletjih bomo uporabljali te nanostroje za izdelavo potrošnih dobrin na molekularni ravni, ki bodo zlagali atome ali molekule, da bodo sestavili npr. žoge, telefone in avtomobile. To je cilj nanotehnologije. Televizija, letala in računalniki so revolucionirali svet v prejšnjem stoletju, znanstveniki pa trdijo, da bo imela nanotehnologija še bistveno večji učinek v tem stoletju.

Nanotehnologija je krovni izraz, ki zajema mnoga področja postopanja s predmeti velikostnega reda nanometra. En nanometer je enak milijoninki milimetra ali tisočini mikrona.

Osnovni gradbeni elementi vseh snovi v vesolju so atomi. Mi in vse, kar nas obdaja, je sestavljeno iz atomov. Narava je znanost izdelave snovi iz molekul dovršila do popolnosti. Npr. naša telesa so sestavljena na specifičen način iz milijonov živih celic. Celice so naravni nanostroji.

Osnovna ideja nanotehnologije je, kako manipulirati s posameznimi atomi, da se sestavijo v želeni vzorec in s tem zagotovijo želene lastnosti. Znanstveniki verjamejo, da se bo to zgodilo že v naslednjih desetletjih.

V naravi se atomi ali molekule združujejo, ker imajo komplementarno obliko, da se medsebojno lepo skladajo, ali pa so nabiti in se med seboj privlačijo zaradi različnega električnega naboja. Atom s pozitivnim nabojem privlači atom z negativnim nabojem. Ko bo nanostroj združil milijone teh atomov, se bo izoblikoval specifični izdelek. Cilj nanotehnologije je manipuliranje z individualnimi atomi tako, da se namestijo v zaželen vzorec in tako tvorijo želeno strukturo.

Obstojijo tri stopnje za doseganje izdelave produktov s pomočjo nanotehnologije.

- Znanstveniki morajo biti sposobni manipulirati s posameznimi atomi. To pomeni, da morajo razviti tehniko prijemanja posameznih atomov in njihovega nameščanja v želeni položaj. To je že uspelo leta 1990 raziskovalcem IBM-a, ki so uspeli z atomi ksenona na površini nikljevega kristala izpisati njihov nano-logo.

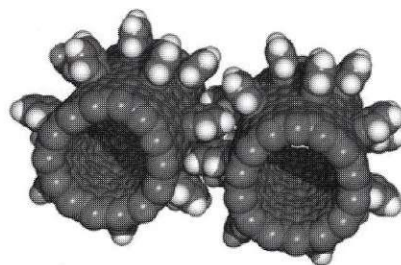
Slika loga IBM izpisana z 32 atomi ksenona.

- Naslednji korak bo razvoj nanoskopskih strojev, imenovanih sestavljalniki, ki bodo programirani tako, da bodo po želji manipulirali z atomi in molekulami. Da bi posamezni sestavljalik proizvedel kakršen koli material s sestavljanjem posameznih

atomov, bi trajalo tisoče let. Za razvoj izdelkov v sprejemljivem času bo potrebno imeti trilijone sestavljajnikov.

- Da bi ustvarili dovolj sestavljajnikov za izdelavo potrošniških dobrin, bodo potrebi nanostroji, imenovani replikatorji, ki bodo programirani tako, da bodo gradili več sestavljajnikov.

Trilijoni sestavljajnikov in replikatorjev bo zavzemalo prostor manjši od kubičnega milimetra in jih ne bo možno videti s prostim očesom. Sestavljalniki in replikatorji bodo delovali kot roke za avtomatsko konstruiranje izdelkov in bodo lahko nadomestili vse tradicionalne metode dela. To bo dramatično zmanjšalo stroške proizvodnje, povečalo obilje razpoložljivega potrošniškega blaga, ki bo cenejše in močnejše.

Nanopogon, manjši od nanometra, bo možno uporabiti za konstruiranje sestavljajnikov snovi, ki bodo razporejali atome v želeno strukturo v makro merilu.

Nova industrijska revolucija

V ZDA so začeli vlagati zelo velika sredstva v razvoj nanotehnologije. Predvidevajo, da bo precej raziskav trajalo več kot 20 let, preden bodo zaključene. Nanotehnologija bo temeljito posegla skoraj na vsa področja tehnologije, vključno z medicino, računalništvom in avtomobilsko industrijo. Pa si oglejmo potencialne učinke nanotehnologije.

- Prvi izdelki narejeni s pomočjo nanostrojev bodo močnejša vlakna. Sposobni bomo replicirati skoraj vse snovi vključno z diamantom, vodo in hrano. Lakoto bo izkoreninjena s pomočjo strojev za proizvodnjo hrane.

- V industriji izdelave računalnikov bo sposobnost zmanjševanja tranzistorjev na silicijevih mikroprocesorjih kmalu dosegla svoje meje. Za kreiranje nove generacije računalniških komponent bo potrebno uporabiti nanotehnologijo. Molekularni računalniki lahko vsebujejo pomnilne naprave, ki so sposobne shranjevati trilijone bitov informacij v strukturi velikosti sladkorne kocke.

- Nanotehnologija bo lahko imela največji vpliv na medicino. Pacienti bodo pili tekočino, ki bo vsebovala nanorobote, programirane za napad in rekonstrukcijo molekularne strukture rakastih celic in virusov ter jih spremeniti v nenevarne. Obstojijo celo domneve, da bodo nanoroboti upočasnili ali obrnili proces staranja in pričakovana starost se bo lahko bistveno podaljšala. Nanoroboti bodo lahko programirani tudi za izvedbo zapletenih operacij. Taki nanokirurgi bodo delovali tisočkrat bolj natančno kot

najostrejši skalpel. Pri tem ne bodo ostale nobene brazgotine. Nanoroboti bodo lahko spremenili tudi fizični izgled pacienta. Lahko bodo programirani za izvedbo lepotnih operacij, za prerazporeditev atomov za spremembo, npr. ušes, nosu, barve oči in drugih fizičnih značilnosti po želji.

- Nanotehnologija ima potencial pozitivnega vplivanja na okolje. Npr. zračni nanoroboti so lahko programirani za rekonstrukcijo stanjšane ozonske plasti. Kontaminanti so lahko avtomatsko odstranjeni iz vodnih virov, oljne madeže bo možno odstraniti v trenutku. Naša odvisnost od neobnovljivih virov bo

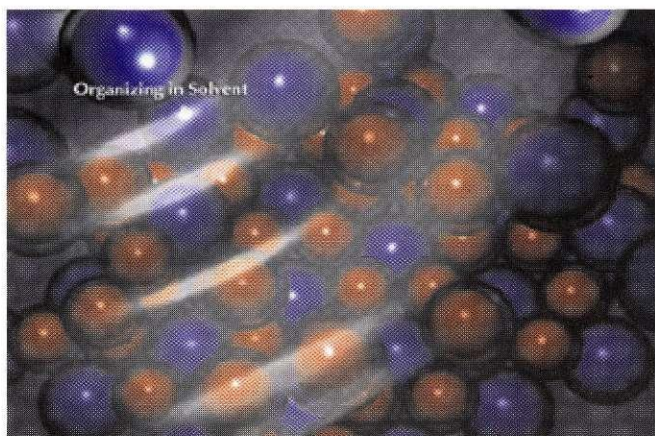
odpravljena. Mnoge vire bo možno ustvariti s pomočjo nanostrojcev.

Sekanje dreves, kopanje premoga in vrtanje za iskanje nafte ne bo več potrebno. Vire bo možno ustvariti s konstrukcijo ustreznih nanostrojcev.

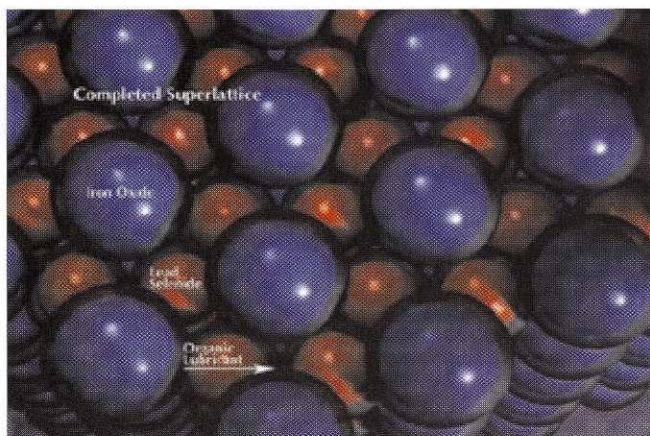
Obeti nanotehnologije zvenijo veličastno, morda celo neverjetno. Toda raziskovalci trdijo, da bodo dosegli sposobnosti izdelave teh nanostrojcev že v tem stoletju. In če bo dejansko realizirana, bo to največji znanstveni dosežek človeštva, ki bo povsem spremenil način življenja v vseh pogledih.

Aleš Lagoja

Izdelava umetnega »kristala« iz železovega oksida in svinčevega selenida z uporabo nanotehnologije

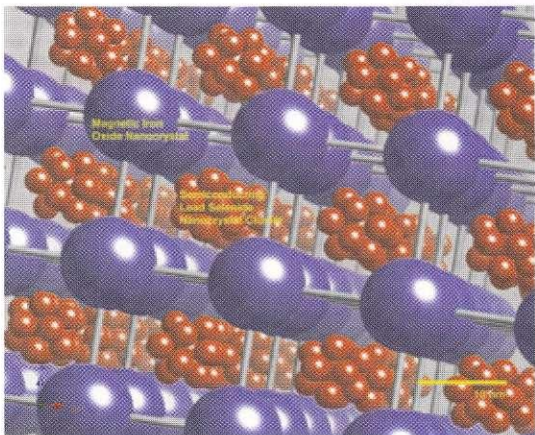

Leva slika: Mešanica nanodelcev železovega oksida (modri) in svinčevega selenida (rdeči) v koloidni raztopini na začetku urejanja v kristalno obliko.

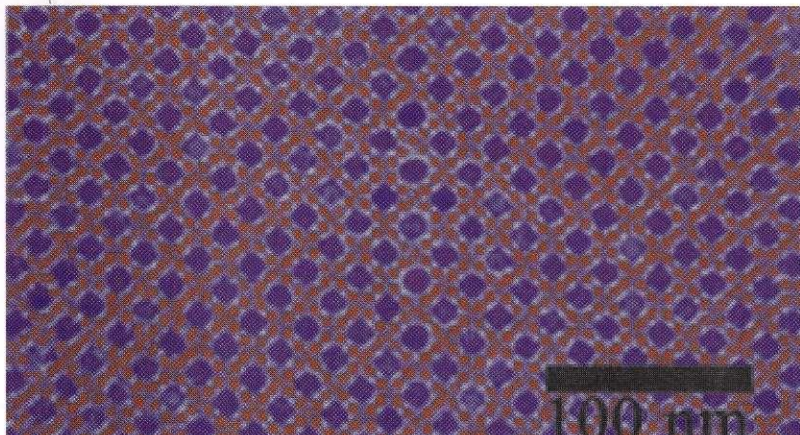

Desna slika: Urejena struktura po končanem urejanju delcev.

Nastala snov zadrži magnetne lastnosti železovega oksida in ohrani optične lastnosti svinčevega selenida. Z uporabo magnetnega polja je možno vplivati na optične lastnosti nastale snovi.

Leva slika: Shematični prikaz binarne nadstrukture, kjer se vidi, kako je združeno v gruče trinajst malih delcev svinčevega selenida (rdeče kroglice), ki zapolnjujejo prostore med delci železovega oksida (modre kroglice) velikosti 11 nanometrov. Razdalja med delci železovega oksida je na sliki namenoma pretirano velika z namenom, da se bolje vidi, kako so zloženi delci svinčevega selenida.

Desna slika: Izgled nastale snovi pod elektronskim mikroskopom. Slika je namenoma obarvana, da se bolje razločijo položaji magnetnih delcev železovega oksida (modri) in polprevodnih delcev svinčevega selenida (rdeči).

Vstopnice za bazen Ukova

Zakaj sindikat ne organizira cenejšega nakupa vstopnic za bazen Ukova?

Mislím, da s tem ne bi smelo biti težav, saj Acroni kar precej sponzorira športno društvo (led, hokej, dvorana).

Primer: Zaposleni na Carinski izpostavi Jesenice imajo prost vstop – zato predlagam » V AKCIJO«

OBVESTILO!

Sindikat SKEI v sodelovanju z družbo ACRONI omogoča zaposlenim brezplačno rekreacijsko plavanje v kopališču Ukova od 28. julija do 1. septembra 2003. Plavanje je organizirano vsak delovni dan od 9.00 do 11.00 ure ter ponedeljek, sredo in petek od 20.00 do 21.30 ure.

Vstopnice za plavanje dobite v sindikalni pisarni SKEI na Javorniku vsak ponedeljek in četrtek od 8.00 do 10.00 ure.

Veliko užitkov v rekreaciji!

SKEI Slovenije, Sindikalna podružnica družbe ACRONI
Sekretar

IZ NAŠE ZGODOVINE

KAKO IN O ČEM JE PISALO V ŽELEZARJU PRED 50 LETI

Železarna Jesenice ima poleg kamionov in osebnih avtomobilov tudi tri avtobuse. Dva TAM-a vozita na rednih progah po Jesenicah in izdatno pripomoreta k hitrejšemu osebnemu prometu in udobnemu prevozu delavstva. Tretji avtobus znamke »Mercedes« pa je namenjen predvsem posebnim prevozom, kot so izleti, ekskurzije in podobno. V prvem polletju so prepeljali 117.583 potnikov, organiziranih pa je bilo tudi 94 posebnih potovanj za člane kolektiva ŽJ, šole, društva in druge organizirane skupine. Velja omeniti, da železarna za prevoze zaračuna le gorivo in šoferja, nekateri pa so celo brezplačni...

Zadovoljni dopustnik je svoje vtise strnil v članek, kjer med drugim piše: »Tudi jaz sem imel letos prvič priložnost preživeti letni dopust v Domu kovinarjev v Crikvenici in moram reči, da je bilo to zame eno najlepših doživetij... Čeprav je bilo na začetku sezone bolj deževno vreme, je bilo tudi dovolj sonca, nenadne plohe pa smo izkoristili za prijeten počitek v ličnih in čistih sobah. Hrana je bila izdatna in dobra. Mize smo zapuščali zadovoljni in veselih obrazov... Lahko rečem, da smo vsi, ki smo preživeli dopust v Crikvenici, lepo izkoristili svoje proste dni. Odpočili smo se, nakopali, nasončili in nabrali novih moči ter zdravja, saj naš dom ni le dom oddiha, ampak –lahko rečemo– tudi zdraviliški dom, kjer se na vročem južnem soncu marsikdo lahko znebi revmatizma in podobnih težav... Letos je

kopališče doma bogatejše za pontonski čoln, drčo in skakalno desko. Vsa skrb uprave in sindikata ŽJ za delovnega človeka se poleg že omenjenega kaže v velikem popustu in nizkih cenah, tako da je prav vsem omogočeno lepo in nepozabno bivanje v našem domu v Crikvenici.

Fotografija spodaj:

Drča in skakalnica za »spravilo« kopalcev v morje pod Domom kovinarjev v Crikvenici.

Takšna naprava (drča) se seveda ponaša tudi z imenitnejšim nazivom »tobogan«, za kar se imamo zahvaliti kanadskim Indijancem.

Na velikem kompleksu med Prešernovo cesto in železnico že dve leti vzbuja pozornost gradnja novih modernih predelovalnih obratov naše železarne. Gradbena dela so že v zaključni fazi, hkrati pa že poteka selitev z dosedanjih lokacij in tudi montaža novih naprav. Utesnjenost, zastarelost in neekonomičnost starih predelovalnih obratov s prenekaterimi napravami častitljive starosti je zaradi naraščajočih potreb v zadnjem času resno ogrozilo proizvodnjo izdelkov, po katerih je doma in na tujem veliko povpraševanje. Z izgradnjo teh objektov se je železarna močno razširila proti zahodu, ima videz sodobnega in naprednega podjetja, Jesenice pa videz resnično velikega industrijskega centra.

Današnjega življenja si ne moremo zamisliti brez hitrega obveščanja. Telefon, telegraf, radio in televizija so premagali prostor in čas... Včasih pa ni bilo tako. Dolga tisočletja je bil edino obveščevalno sredstvo sel, odvisen od lastnih ali v najboljšem primeru konjskih nog. Vse premalo znani in cenjeni so tudi herojski podvigi kurirjev iz naše NOV, ki so morali poleg velikih razdalj

premagovati tudi sovražnikove zasede.

Mi pa si kot zanimivost oglejmo primer obveščanja iz naše, železarske zgodovine: Kakor vsi drugi, so si pred stoletji tudi fužinarji pošiljali pomembna sporočila po takoimenovanem generalnem slu, ki je bil imenitna in nadvse pomembna oseba. Tak sel je z listino, na kateri je bilo zapisano pomembno sporočilo, obšel določene fužine, katerih predstavniki so s podpisi in pečati potrdili seznanjenost z njegovo vsebino.

Ohranjena je listina iz leta 1569 z vabilom na pomembno sejo fužinarjev v Ljubljani. Na njej je tudi zapisano, da je slu, ki sporočilo nosi, ime Puc Matija. Da je bil izkušen in sposoben sel ter izvrsten hodec (in tekač), je iz listine prav lepo razvidno. Iz Ljubljane je krenil 24. avgusta in še isti dan je bil pri fužinah v Železnikih. Naslednji dan je obšel vse bohinske fužiner (Pozabljeno, Bohinjska Bistrica, Stara Fužina) in jo skozi Bled ubral na jeseniške fužine, 26. avgusta pa so bili s sporočilom seznanjeni še fužinarji v Kamni Gorici, Kropi in Trziču, od koder se je vrli Matija z vsemi podpisi in pečati vrnil v Ljubljano.

Zdravko Kovačič

STARE FOTOGRAFIJE

MOJSTRI ŽELEZARNE leta 1916

Fotografija iz fototeke Kranjske industrijske družbe v Gornjesavskem muzeju Jesenice, pod inventarno št. 828, prikazuje mojstre železarne pred 87. leti.

Ni nam znano, ob kakšni priložnosti so se zbrali. Glede na vsebino v kozarcih je bilo njihovo druženje morda celo poleti.

Ohranjeni pa so podatki o lokaciji, kjer je fotografija nastala. Fotografirali so se na Stari Savi pred »staro kantino«, kasnejšo stavbo na Fužinski cesti št. 12.

Znani pa so tudi mojstri, ki so na fotografiji. Od leve proti desni so:

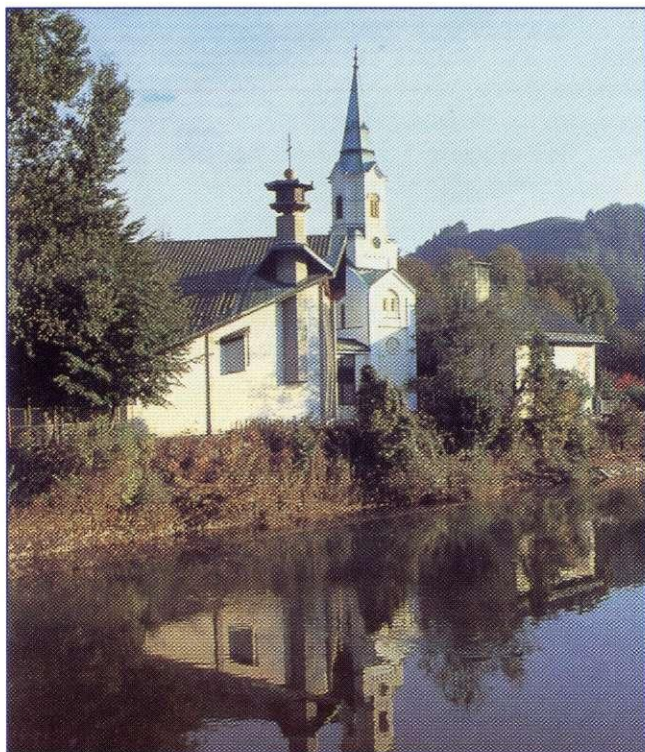
Jože Kisslink – zidarski mojster v martinarni, Sorgo (v. Spitzbart) – namestnik mojstra v mehanični delavnici, Franc Schimak – zidarski delovodja v martinarni, Anton Fritsch – mojster v mehanični delavnici, neznan, Janez Čop – žičarski mojster, Janez Miklavčič – prostorski mojster na Savi, Franc Mölch – delovodja težke proge, Jože Pogačar – žebljarski delovodja, Lorenz st. – upravnik kantine, Franc Paulitza – mojster v žični valjarni, Franc Jeglič – martinarski mojster, Henrik Röhrig – nadmojster težke proge na Savi, Franc Smrekar – tesarski mojster, Franc Fülle – mojster v žični valjarni, Jože Krašovec – mizarski mojster, Franc Mencinger (v. Plajer) – livarski mojster, Karl Lorenz – sin lastnika kantine, Brass – mojster v strugarni valjev, Franc Poženel – prostorni mojster, Ibovnik – žičarski mojster, Kristijan Vilman – martinarski mojster.

Za bralce Novic pripravila Irena Lačen Benedičič

TOKRAT NA OGLED RAZGLEDNICE

Razstave v jedilnici se nadaljujejo tudi v času dopustov. Gospa Ljubica Intihar je svojo nekoliko potegnila, za kar se ji iskreno zahvaljujemo. Zdaj pa so na ogled razglednice, ki predstavljajo naravno in kulturno dediščino ob slovenski planinski poti - delo Cirila Velkovrha.

Ciril Velkovrh se je rodil 24. julija 1935 v Ljubljani. Iz matematike je diplomiral pri prof. dr. Josipu Plemlju in akad. prof.

Župna cerkev Sv. Jožefa Delavca in Sv. Barbare (s starim zvonikom) v Idriji (Slovenska planinska pot - 44 a, foto Ciril Velkovrh).

dr. Ivanu Vidavu. Skoraj 25 let je vodil Matematično knjižnico na Univerzi v Ljubljani, uredil pa je tudi spominsko sobo prvemu rektorju ljubljanske univerze prof. dr. Josipu Plemlju v njegovi hiši na Bledu. Je član Fotokluba Anton Ažbe iz Škofje Loke in Društva likovnikov iz Ljubljane. Član Planinskega društva Ljubljana Matica je že od leta 1951. Po upokojitvi je uredil šest planinskih vodnikov ter predstavil v časopisih in revijah več knjig iz tega področja. Intenzivneje je začel fotografirati v zadnjem desetletju. Njegova zbirka obsega več sto dokumentarnih fotografij naravne in kulturne dediščine ob Slovenski planinski poti in Aljaževi planinski poti Od doma do doma. Izdal je 4 stenske koledarje in 300 razglednic. Doslej je imel že 50 predavanj ob diapozitivih, postavil pa je tudi 190 razstav fotografij različnega formata v domovini in tujini.

Razstava razglednic (preko 230 jih je) bo v jedilnici na ogled do prve polovice septembra.

Vljudno vabljeni.

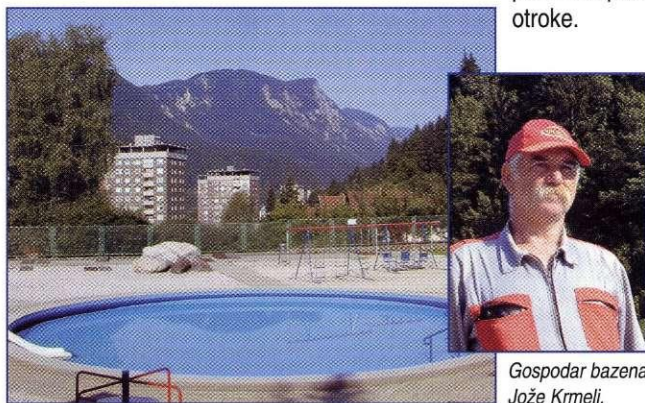
Vir: Življenjepis - Ciril Velkovrh

VTISI S KOPALIŠČA UKOVA

kopališču Ukova na Jesenicah nekateri še vedno nimajo dobrega mnenja, kar je nedvomno posledica nekdanjih napak. Nepoznavanje resničnega stanja še vedno odvrča občane, da bi obiskali ta objekt in se raje vozijo drugam. V začetku julija sem obiskal kopališče in sem bil prijetno presenečen nad čistočo in urejenostjo, kar me je tudi spodbudilo, da bi o tem izvedel kaj več.

Za informacijo sem prosil gospoda Kramarja iz Športnega društva Jesenice. Prijazno mi je povedal, da za upravljanje skrbi občina Jesenice, kakor tudi za večino sredstev, saj jih zberejo z vstopnino le okoli 20 %. Težava je tudi kratka kopalna sezona, saj le-ta traja zgolj dva meseca in pol. Morda tudi na račun ne prav posrečene lokacije. Zavedajo se, da bi bilo potrebno še marsikaj storiti, a je kot povsod vse pogojeno z denarjem. V načrtu inajo nakup večjih senčnikov, ki bi jih pritrdili na ograjo, zlasti za starše z majhnimi otroki, letno pa v okviru možnosti lahko zamenjajo le 50 - 100 dotrajanih ležalnih desk.

Levi delež za urejenost v kopališču nosi gospodar g. Jože Krmelj, ki je občasno tudi animator. Obiskovalci imajo možnost igranja košarke v vodi, od 14. do 18. ure poteka program za mladino, potapljaške veščine izvajajo in učijo člani kluba Octopus z Jesenic, prireajo pa tudi plavalne tečaje, ki jih vodi g. Franci Fon. Termini rekreativnega plavanja pa so: vsak dan od 9. do 11. ure ter ob ponedeljkih, sredah in petkih od 20. do 21.30. Nikakor pa ne smemo mimo županovih dnevvov. Ti potekajo ob ponedeljkih, ko je prost vstop za otroke.

Gospodar bazena Jože Krmelj.

Tudi s cenami vstopnic so se potrudili, saj so po mojem mnenju najnižje daleč naokoli. Celodnevna vstopnica za odrasle stane 600 tolarjev, za otroke 400 tolarjev, za popoldansko je treba odšteti odraslim 400, otrokom pa 300 tolarjev. S tem so se nedvomno prilagodili kupni moči občanov Jesenic.

Omeniti velja tudi gostinsko ponudbo bifeja, ki je na solidni ravni, s konkurenčnimi cenami.

Na začetku sem omenil čistočo vode. Naključje je hotelo, da je ravno tisti dan, ko sem bil prisoten, kopališče obiskal g. Roman Tomaž iz Zdravstvenega varstva Slovenije in njegove ugotovitve so bile več kot pozitivne, tako da boljših sploh ne bi mogli pričakovati. Vse to pa je rezultat resnega dela občine, vodstva, g. Krmelja in vseh neimenovanih, ki s svojim trudom pripomorejo k dobremu počutju obiskovalcev.

Na konci naj le še vse povabim: pridružite se mi v kopališču Ukova. Se spleča!

Boris Berginc

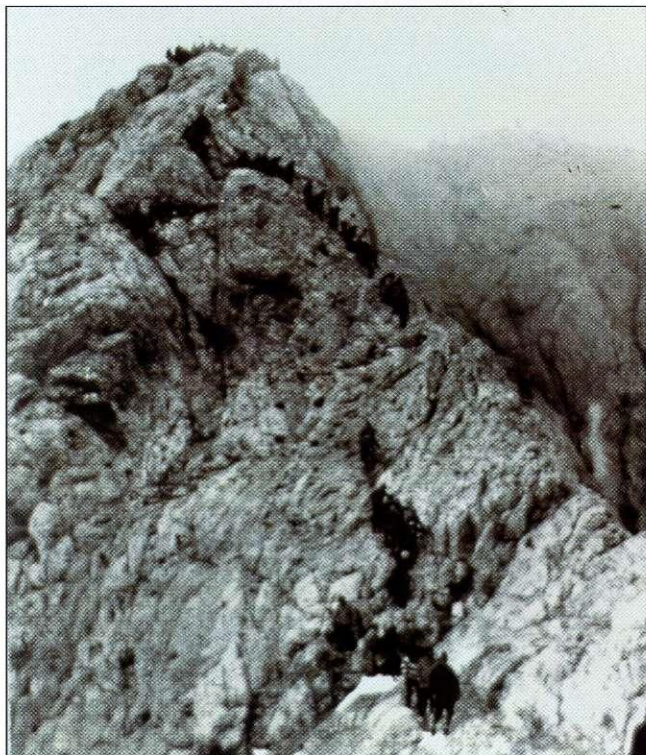
OB 100. JUBILEJNEM POHODU SLOVENSКИH ŽELEZARJEV NA TRIGLAV

Prvi pohod slovenskih železarjev je bil organiziran ob praznovanju 100. obletnice Železarne Jesenice leta 1969. Pobudo zanj je dal Janez Krušič, eden najboljših slovenskih alpinistov in takratni načelnik alpinističnega odseka pri Planinskem društvu na Jesenicah.

Iz evidence, ki jo je pripravil Pavel Dimitrov, je razvidno, da so se slovenski železarji v 34 letih doslej družili na 99. planinskih pohodih, katerih se je udeležilo preko 36.000 planincev. Povprečna udeležba je 374 pohodnikov, povzpeli pa so se na več kot trideset različnih vrhov.

Zgoraj: na vrhu Triglava je pohodnike pozdravil Pavel Dimitrov (v sredini); Spodaj: pohod železarjev na Triglav 1978 leta. (fotografije Pavel Dimitrov).

Jeseničani so izvedli 33 pohodov: 12-krat na Triglav, 3-krat na Stol, 2-krat na Golico, Mojstrovko in Slame nad Vrščem ter po enkrat na Mežaklo, Bohinjska vratca, Prisojnik, Vršič z okolico, Debelo peč, Mangart, Pokljuko-Blejsko kočo, Špiček, Krn, Vajnež, Ratitovec in Cipernik. Letošnji, 34. v organizaciji Jeseničanov in

obenem stoti jubilejni pohod je zopet na Triglav.

Ravenčani so organizirali 31 pohodov - 10-krat na Peco, 5-krat na Uršljo goro, 3-krat na Raduho in Olševo, 2-krat na Smrekovec, po enkrat pa na Obir, Kepo, Pristovski Storžič, Okrešelj, Češko kočo, Korošico in Rogatec ter Travnik.

Pod vodstvom Štoranov so se železarji 8-krat povzpeli na Okrešelj čez Kamniško sedlo, 4-krat na Strelovec, 3-krat na Svetino ter po enkrat na Paški Kozjak, Boč, Lisco, Menino planino, Raduho - Snežne jame, Korošico - Klemenča jama in letos na Mozirsko kočo - skupaj 22 pohodov.

Po letu 1974 so se nem pridružili predelovalci (Veriga iz Lesc, Plamen iz Kroke, Tovil iz Ljubljane, Žična iz Celja ter Metalurški inštitut in direkcija SŽ), ki so izvedli 21 pohodov, od tega 2-krat na Begunjsko, po enkrat pa na Vodiško planino, Nanos, Ratitovec, Viševnik, Porezen, Črno prst, Blegoš, Krim, Pokljuko in Grmado.

Vodja letošnjega jubilejnega pohoda je Pavel Dimitrov, ki je tudi eden od organizatorjev prvega pohoda na Triglav. Prosili smo ga, da nam zaupa spomine:

“Takoj smo začeli s pripravami. Spraviti sto ljudi varno na vrh Triglava in jih potem pripeljati v dolino je bila zelo odgovorna naloga. Toliko bolj, ker je bil pohod s tolikšnim številom udeležencev izpeljan prvič in nismo imeli nikakršnih izkušenj. Zavedali smo se, da bo treba to množico pohodnikov tudi prenočiti, ker pohoda v enem dnevu večina ne bi zmogla. Računali smo tudi s tem, da bo med pohodniki nekaj neizkušenih in neustrezno ali slabše opremljenih, veliko pa tudi takih, ki se bodo na Triglav povzpeli prvič.

Pohod je bil izveden 19. in 20. julija 1969 leta. Udeležilo se ga je 200 delavcev Železarne Jesenice in njihovih svojcev. V nedeljo, 20. julija, se je množica plavžarjev, martinarjev, valjalcev in drugih delavcev povzpela na vrh Triglava - simbola Slovenije. Izvedena je bila krajša slovesnost ter obvezen “krst” tistih, ki so bili na vrhu prvič. Za zaključek slavlja je zadonela Aljaževa pesem “Oj Triglav moj dom”. Sledil je sestop v čudovito dolino Krme. Pri Kovinarski koči na Zasipški planini je Godba na pihala jeseniških železarjev izvedla koncert. Utrujen in zadovoljni smo se ob prijetnem kramljanju in obujanju spominov na pohod tako organizatorji, kot tudi udeleženci oddahnili. Ugotovili smo, da je pohod v celoti uspel in da bi bilo dobro take pohode organizirati tudi v prihodnje. Prve izkušnje smo že imeli. S tem prepričanjem smo se proti večeru razšli z željo, da naslednje leto zopet organiziramo pohod na Triglav. Tako smo nekaj let zaporedoma organizirali pohod na Triglav za delavce Železarne Jesenice in njihove svojce. Po združitvi vseh treh železarn - Jesenice, Ravne in Štore - leta 1971 in nekaj let kasneje s pridružitvijo predelovalcev, so se nam pridružili tudi na pohodih in pri organizaciji le-teh. Pohodi so postali tako množični, da so včasih presegali število 500. Tolikšno število pohodnikov pa je presegalo zmogljivosti koč okoli Triglava. Tudi javno mnenje planincev Slovenije je že oporekalo našim pohodom, zato smo po 10. jubilejnem pohodu prenehali z vsakoletnim pohodom na Triglav, ki je najbolj oblegana gora. Začeli smo s pohodi na druge vrhove gora po vsej Sloveniji.”

SLOVENSKI ŽELEZARJI OBISKALI MOZIRSKE PLANINE

Za pokrajino ob reki Savinji od naselja Letuš navzgor se je uveljavilo ime Zgornja Savinjska dolina. Na jugu doline je manj znana Dobroveljska planota, na severu pa se dvigajo Golte, Smrekovec in dvatisočak Raduha. Golte so znane predvsem po smučiščih, a niso zanimive le v zimskih mesecih, pač pa so pogost cilj planincev tudi v poletnih mesecih. Gre za tipično gorsko planoto, kjer so višina in druge naravne znamenitosti že sredogorske. Največji kraj Zgornje Savinjske doline in upravno središče je Mozirje, to je staro naselje, ki s svojim dobro ohranjenim trškim prostorom kaže, da je bilo že od nekdaj središče širše okolice.

Golte oziroma Mozirske planine so bile cilj železarjev pohodnikov v soboto, 14. junija, v organizaciji železarjev iz Štor. Zbor udeležencev pohoda je bil v Žekovcu pri spodnji postaji gondolske žičnice, ki pelje na Golte. Seveda smo si železarji izbrali

Umetno jezero na Golteh.

hribovje. Pestro pokrajinsko podobo ustvarjajo številne vrtače, brezna in jame. Poleg kraških jam je tudi več snežnic ali ledenic, jam kjer se v glavnem vse leto zadržuje sneg. Zanimivo je tudi umetno jezero, iz katerega vodo uporabljajo za pripravo snega na smučiščih. V popoldanskih urah pa smo se vrnili po isti poti v dolino

Mozirska koč.

pešpot, ki se tudi začne v Žekovcu. V začetku nas je dobro markirana steza vodila mimo samotnih kmetij in travnih jas, nadaljevali pa smo po kolovozu skozi gozd. Ko smo zapustili gozd, nas je čakala še steza, ki se je vzpenjala v ključih čez Male Kope in pred nami se je pokazala Mozirska koč na nadmorski višini 1356 m. Sama pot je bila zelo prijetna in ni zahtevala prevelikih naporov. Speljana je bila tako, da se je izognila daljšim strmim odsekom. Za lepe razglede, ki jih pot omogoča, smo bili prikrajšani zaradi nekoliko slabšega vremena.

Daljši počitek je bil pri planinski koči, ki stoji na južnem pobočju Boskovca, najvišjega vrha Mozirskih planin. Mozirska koč je ena najstarejših planinskih koč, zgrajena že leta 1896, ki pa je bila do danes že večkrat obnovljena, sedaj pa je v upravljanju PD Mozirje. V koči so nas pogostili z enolončnico in ustvarilo se je prijetno vzdušje, ki ga znajo napraviti le železarji. Nekateri željni razgledov pa smo se odpravili na neizrazite, kopaste vrhove, Medvedjak 1563 m, Ojstri vrh 1584 m in Boskovec 1587 m, ki je tudi najvišji vrh. Na vrhovih so se nam odpirali širni razgledi po Zgornji Savinjski dolini, dominantni Ojstrici, Raduhi in Peci, kljub nekoliko slabšemu vremenu pa smo videli tudi Pohorje in Zasavsko

Golte.

in nadaljevali z avtobusom proti domu.

Polni vtisov smo zapustili Zgornjo Savinjsko dolino, ki nam ponuja čisto reko Savinjo, privlačno gorsko pokrajino in turistično rekreativni center Golte, dolino, v katero se je vredno vrniti v vsakem letnem času. Vreden obiska je vsekakor tudi hortikulturni

Zadovoljni pohodniki.

Komen (1684 m).

park Savinjski gaj, parkovno zasajeno cvetje in drevje na površini 6 ha.

Prav zaradi lepot v Zgornji Savinjski dolini so nas železarji z Raven 28. junija povabili v Smrekovsko pogorje, ki je nadaljevanje Mozirskih planin. Pot nas je vodila najprej na vrh Komna, višine 1684 m, čez prelaz Hlipovec in nato na končni cilj Veliki Traynik, 1637 m visoko. Zaključek pohoda je bil v Lovski koči v Ljubnem ob

Mozirski gaj

Savinji, kjer smo si obljubili, da se vidimo na stotem pohodu železarjev na Triglav ob koncu meseca julija.

Tone Kelbi

ODKRIVAMO POZABLJENE POMNIKE PRETEKLOSTI NA JESENICAH

HIŠA PR' MOKR'N NA MUROVI

Na Jesenicah je veliko znamenitih hiš, kulturnih in naravnih spomenikov. Včasih na kakšen pomnik naše preteklosti preprosto pozabimo.

Danes predstavljamo hišo Pr' Mokr'n na Murovi, v najstarejšem delu mesta. Vpeta je v ozke ulice, kjer se z osebnim vozilom še danes komaj prebiješ mimo. Po pripovedovanju sedanjega lastnika Frančiška Hafnerja je bila zgrajena leta 1690. Malokdo ve, da je bila tam nekoč prva gostilna v kraju. V njej so se ustavljali furmani, ki so tovorili železovo rudo iz Savskih jam čez Pejce mimo Murove naprej do fužinskih obratov. Tovorne živali so si na posebnem prostoru odpočile, furmani pa so si v hiši »privezali dušo.«

Hiša je do današnjih dni ohranila nekaj prvobitnosti. Takrat so bila značilna okna 60 x 60 cm s križi, da so se obranili nepridipravov. Imela je velik balkon, nad ovalnimi vhodnimi vrati je bilo namesto današnjega zvonca pritrjeno kladivo za potrkati.

Frančišek meščanom in tudi obiskovalcem od drugod vedno rad pove zanimivosti o zgodovini te hiše. Skupaj z ženo Frančiško skrbita, da je hiša urejena in da je na balkonu veliko lepega cvetja.

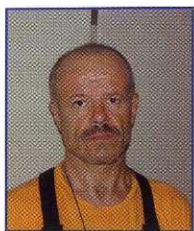
Omenimo še, da je bil danes 75-letni Frančišek po končani drugi svetovni vojni zaposlen v Gradbenem oddelku Železarne, kasneje je mizarско obrt opravljal doma. Je spoštovan in znan Jeseničan. Kar 65 let je že gasilec in v jeseniških vrstah ima velike zasluge pri pomoči ljudem, ki jih je doletela ognjena nesreča. Aktivno je ves čas opravljal številne odgovorne naloge pri Gasilskem društvu Jesenice- mesto. Za vse zasluge je ob letošnjem prazniku krajevnih skupnosti na Plavžu prejel priznanje.

Janko Rabič

Fotografija ponovno odprtih betonskih rak na Stari Savi, je bila posneta julija 2003. Posnetek je delo muzejskega fotografa Silve Kokalja, ki je dokumentiral del številnih dogajanj (tudi gradbenih) na Stari Savi. Čez poletje pripravljamo za vas tako v muzeju kot tudi v njegovi ožji okolici kar nekaj novosti, ki si jih boste lahko ogledali še letos (nekaj zagotovo).

Irena Lačen Benedičič, kustodinja za železarsko zbirko v Gornjesavskem muzeju Jesenice

INTERVJU

Leon Vidic: "KLANCI SO ZAKON"

Na ozkem klancu me ovira kolesarka. Kaj si je ženska privoščila?! Pobirati kapo sredi ceste, ker ji jo je odpihnilo z glave. V avtomobilih - cela kolona se je ustvarila - pa preklinjamo jezni šoferji. Vsakodnevni prizori. Le kakšen užitek je to? Vdihavati izpušne pline in ti nesramneži za volanom še bolj močno pritisnejo na plin, da so hitreje mimo. Pa niso vsi kolesarji takšni. Šoferji radi srečamo tiste, ki se nam lepo in pravočasno umaknejo. Nekateri pa sploh ne kolesarijo po prometnih cestah. Ljubše so jim samotne steze in poti. Eden izmed njih in izmed nas je Leon Vidic. Zaposlen je v Jeklarni kot izmenski vodja proizvodnje. Je navdušen kolesar in tudi amaterski fotograf. Najljubše so mu samotne gorske poti, kjer ni avtomobilov. Mnogi pa ga poznajo tudi zaradi njegovih albumov fotografij na spletnih straneh.

Menda na leto prevozite okrog 10.000 kilometrov. Nekateri jih še z avtomobilom toliko težko naberejo.

Kolesarim zadnje dve leti. Zaradi poškodbe sem imel tri operacije zapestja, tako da vsakega športa ne morem »zganjati«, kolo pa lahko vozim. Mogoče je tudi reorganizacija jeklarne nekoliko kriva za to. Negotovost je prinesla svoje. Shujšal sem kar precej kilogramov. Ko se je vse skupaj umirilo, sem želel obdržati takšno težo. Brez telesne aktivnosti pa je to skoraj nemogoče. Tako sem se odločil za kolesarjenje, ki mi je postajalo vedno bolj všeč. Lani sem prevozil 10500 kilometrov, a sem že septembra spremenil slog. Prej sem vozil bolj po ravninah in nabiral kilometre, zdaj pa so klanci »zakon«. Kilometrov je le okrog 3500, višinskih metrov pa približno 85.000.

So kolesarske poti urejene?

Te, po katerih se vozim največkrat, niso. Obstajajo pa zemljevidi in vodniki za kolesarje in ponekod so tudi poti označene ter urejene.

Kje kolesarite? V bližnji okolici ali se podate tudi kam drugam v Slovenijo, izven meja?

Največkrat v bližnji okolici. Završnica –Valvazor-Stamare-Javorniški Rovt. Čas mi vedno ne dopušča, da bi šel kam daleč. Vsaj dve uri pa sem na kolesu vsak dan. Bil sem tudi na Mangartu, Pavličevem sedlu, Vršču. Najbolj naporna je bila pot na Mangart. Prevozil sem 140 kilometrov in 1800 metrov višinske razlike, trajala pa je dobrih 6 ur. Šel sem od doma preko Rateč, Rabeljskega jezera in Predela ter nazaj po isti poti. Letos načrtujem Mangart čez Vršč, Trento, Log pod Mangartom v obe smeri. Če bo prenaporno, grem še vedno lahko nazaj čez Predel. Od tujih tur načrtujem Grossglockner, vendar je težava v tem, da potrebujem za pot več časa. Lahko pa pogledate na mojo spletno stran. Tam je veliko mojih izletov dokumentiranih.

Na internetu je tudi gorska kolesarska tabla. Preko nje je vsak mesec na drugem koncu Slovenije organizirana kolesarska tura po brezpotjih. Letos sem se udeležil treh – v Goriških Brdih, Slovenj Gradcu in Dekanih. To so »užitkarske ture«. Občasno se prileže

tudi kakšen bolj divji spust, čeprav nisem ravno pristaš tega. Takšen je na primer spust s Stamar v Javorniški Rovt. Izbiram bolj samotne poti. Po prometnih cestah ne kolesarim rad. Je prenevarno. Malo večji tovornjak te že prestavi na cesti.

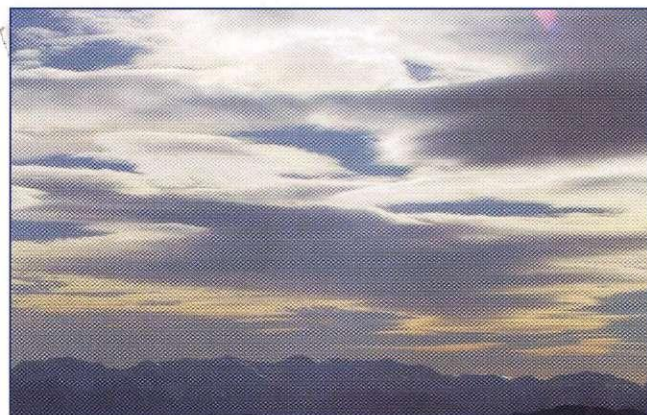
Na poti se gotovo ustavite, da naredite kakšen posnetek. Navzgor ne, navzdol pa odvisno od razporeditve in razgleda.

Na spletni strani imate veliko fotografij. Je to vaš drugi konjiček?

Ne vem, kaj bi rekel.

Pa spremljate obisk na spletnih straneh?

Na naslovu www.webshots.com/user/zumbo1101 najdete mojo spletno stran. Vsak teden dobim poročilo o obisku. Do zdaj je bilo okrog 45.000 ogledov, čez tisoč prekopiranih fotografij in več kot 100 vpisov v knjigo gostov. Predvsem je to promocija Slovenije, ker

Srednica, 7. februar: Tudi danes so bili oblaki noro lepi - vsaj zame.

je to ameriška stran in jo gledajo predvsem tujci (Američani, Kanadčani, Novozelandski). Na Webshots dnevno prispe tri do štiri tisoč albumov. Izmed njih vsak dan izberejo tri, ki jih objavijo. 8.

Srednica, 7. februar: Golica in avstrijske gore ter od zahoda prihajajoči oblaki.

februarja, ravno na Prešernov dan, je bil izbran moj album – Srednjica. Potem se potegne veriga. Vsi to gledajo in se vpisujejo v knjigo ter kopirajo fotografije. Bilo je kar okrog deset tisoč ogledov.

To je tudi svojevrstno zadovoljstvo.

Sploh od začetka, potem pa te nekoliko mine. Saj sploh ne fotografiram veliko, včasih tudi nič.

Kako pa ste prišli na idejo za svojo spletno stran.

Kar tako. Vsi so nekaj govorili o Webshotsih, pa sem si stran ogledal. Ugotovil sem, da me to nič ne stane (če izvezam fotografije in moj čas). Registriral sem se, najprej brezplačno, kar ti omogoča dvanajst albumov po petindvajset fotografij. Počasi je prostora zmanjkalo, zato sem se registriral za dve leti in pol. Zdi se mi, da sem plačal okoli 45 eurov, kar mi omogoča 50 albumov po šestdeset fotografij. Vse fotografije so posnete z digitalnim fotoaparatom.

Lahko bi za Novice kdaj pripravili kakšno kratko reportažo.

Se bom poskusil potruditi. Služiti s tem tako ne mislim, mi je pa v veliko zadovoljstvo, če je komu fotografija všeč.

S kolesarstvom še nisva zaključila. Ste včlanjeni v kakšen kolesarski klub?

Sem. Včlanil sem se v kolesarski klub Završnica. Ne zato, da bi sam tekmoval. Občasno pomagam pri pripravi tekem. Ena najodmevnejših je tekma za Slovenski pokal.

Na poti na Vršč sredi maja.

Ste mogoče vodja kolesarjev – jeklarjev?

To pa ne. Saj tudi ne kolesarimo pogosto skupaj, bolj vsak zase. Lani, ko se je finančna situacija v Acroniju izboljšala, smo direktorju omenili, da bi lahko mi delali reklamo s kolesarskimi dresi. Malo je trajalo, no letos smo jih pa dobili.

Zdaj, ko se je izvedelo za vas (kolesarje iz jeklarne) se bo članstvo gotovo povečalo.

Dresov je bilo narejenih gotovo več, kot je nas. Nismo še organizirani, razmišljal pa sem že, da bi bilo mogoče dobro ustanoviti kakšno sekcijo, da bi bili malo bolj povezani. Kolesari veliko ljudi. V jeklarni bi jih gotovo lahko naštel petdeset. Mogoče se bomo potem lažje zmenili še za kakšen kolesarski izlet.

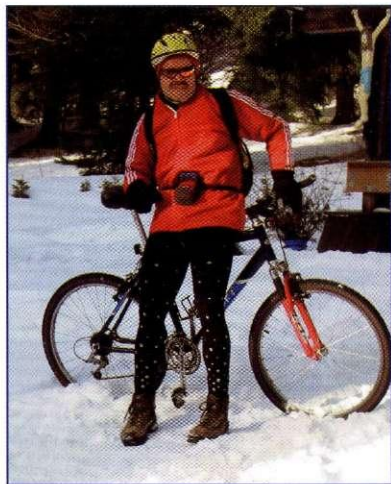
V nekaterih podjetjih imajo še vedno organizirano rekreacijo in športna tekmovanja. Se vam zdi, da Acroni tega ne podpira dovolj?

Z vašo ugotovitvijo bi se popolnoma strinjal. Od vsega, kar je bilo,

pa je žal ostalo le pohodništvo. Škoda, ker menim, da ljudem predvsem druženje veliko pomeni.

Kaj pa drugi športi? Pozimi kolesarjenje ni vedno mogoče.

Začel sem kombinirati s pohodništvom, čeprav mi nekoliko snega ne predstavlja ovire. V glavnem začnem na domačem dvorišču, cilji pa so Stamare, Stol, Belščica, Vajnež. Ture za eno popoldne.

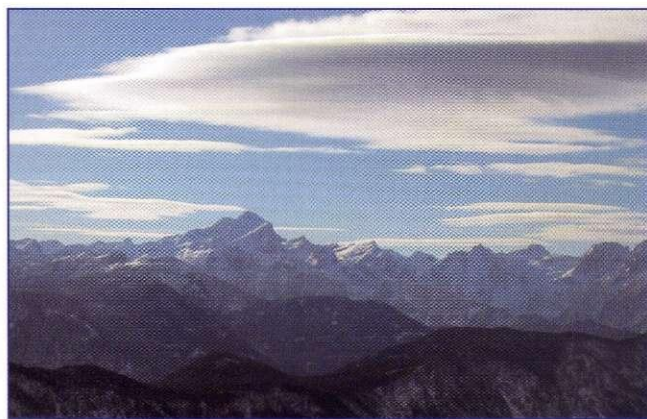
Januarja na Križovcu.

Mogoče greste tudi na dopust s kolesom.

To ravno ne, kolo vzamem s sabo. Lani sem bil na Visu, ki sem ga prevozil po dolgem in počez. 800 kilometrov se je nabralo.

Koliko časa pa je potrebnega, da nabereš toliko kondicije? Vas kdo od domačih spremlja – tudi na kolesu.

Ne vem, ker praktično ne prekinem s kolesarjenjem. Lani 31. decembra sem naredil lansko zadnjo turo, prvo letošnjo pa 1. januarja, 3. januarja sem bil na Vršču. Tudi po snegu sem vozil. Jutri bom šel na stoto turo. Naredim pa vedno najmanj 800 višinskih metrov. Od domačih me ne bi nihče dohajal. Lahko se dogovorimo le tako, da se najprej »zdivjam sam«, potem pa gremo skupaj. Žena mi nekaj obljublja, da bo začela kolesariti.

Srednica, 7. februar: Pogled na Triglav z okolico je bil enkrat.

Najbrž ste opremo večkrat zamenjali. Se tudi kolo menja staro za novo.

Opremo menjaš glede na sposobnosti in potrebe, ki jih imaš. Staro za novo seveda. Vsaj ni težav, kam pospraviti to, česar ne potrebuješ več. Najboljše, da ga pustiš kar v trgovini, da ti kdo potem ne visi za vratom, kaj si mu podtaknil.

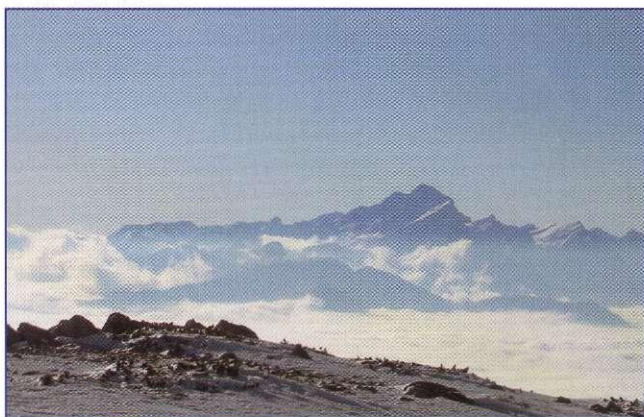
Na začetku ste omenili, da ste precej shujšali. Ženske gotovo zanima recept.

Najbrž je bilo to posledica okoliščin. Vse se je »natrpalo« v določenem trenutku. Negotovost, sprememba turnusa z dopoldanskega na izmensko in športna aktivnost. Nimam navodil, če ste to pričakovali. Težo z lahkoto vzdržujem. Včeraj naprimer sem bil na Dovški babi. Kolesarjenje me sprošča. Med vožnjo vse

Koča na Srednici.

odklopim. Krasen je tudi občutek, da zmoreš to, kar si zamisliš. Tako sem si prilagodil življenje, da najdem dve uri na dan zase. Tudi prej vstanem, če ne gre drugače.

Triglav se dviga iz megle nega morja.

Potem je pomembno, da spremeniš način življenja. Seveda. Tudi kadim ne več. Že leto in pol.

Srečno vožnjo, dober pogled (mislim da je to fotografski, najbrž pa tudi lovski pozdrav) in še več obiskov internetne strani ter da bi se uresničile namere in bi v Acroniju dobili organizirano skupino kolesarjev.

L.M.

Doline so planine., ki so strmoglavile.
Vir: spletne strani

JEKLAR JE TUDI KOLESAR

Desetletje. Doba, ki v človeškem življenju hitro mine, a tudi obdobje, v katerem se zgodi veliko stvari. Otrok se rodi in je že v četrtem razredu osnovne šole, mladenič dobi visoko čelo (rahlo plešo) in kak siv las. Dekle, ki je že mati, kupuje vedno več krem

Začetek (še brez dresov) pred »črno hišo«.

proti gubam. Zaradi nabirajoče maščobe okoli pasu pa začnemo celo razmišljati o rekreaciji, nekateri tudi o kolesarjenju.

Desetletje. Doba, ki je v obstoju neke družbe samo trenutek. Ali pa je doba, skozi katero družba doživlja agonijo. Umira, se pobira, životari, prosi za pomoč. A družba ni samo ime, ki nekaj proizvaja, družba so ljudje, ki vsa ta dogajanja živijo in upajo, upajo...

Desetletje nazaj smo zaposleni v Železarni Jesenice in potem

Tudi s pomočjo takšne malice se da kolesariti.

v Acroniju živeli, delali in upali. Upali, da se bo tudi nam in naši družbi uspelo pobrati, postaviti na trdne temelje, saj tovarno smo imeli, delati smo znali, pa kaj, ko so bili to čudni časi. Mnogi so odšli, iskali so bolj varen način preživetja. Nekateri smo ostali in upali in delali. O saj ne, da si nismo želeli proč, mogoče le poguma nismo imeli ali pa priložnosti. Pa smo se srečevali in vprašanje:

»A ti si pa še zmeraj v fabrik?« je bolelo. Ta stavek je pri večini izražal pomilovanje, posmehovanje ali pa celo zaničevanje. Bili so neobetavni časi. Na rekreacijo smo bolj malo mislili. Kolesarili so redki.

»Zbistrila so Kranjcem se vremena«, koliko želja, dela, truda, da se je ta verz našega pesnika začel uresničevati. Pa se je: Vedno več je bilo vedrih obrazov, vedno več je bilo prijetnih pogovorov, celo o prostem času smo začeli razmišljati. Pa tako je bilo prijetno, ko smo v rahli zlobi rekli: »Lessie se vrača!«, kar je pomenilo, da tisti, ki so nas zapustili, prosijo za sprejem nazaj. Acroni je postal iskana družba, nič več občutka manjvrednosti.

Pa smo vedno več kolesarili, najprej na starih »garah«, potem pa s prevoženimi kilometri menjali vozni park: Scott, Univega, Trek itd. A ko si že imel »nobel« kolo, je bilo potrebno nabaviti tudi dres, hlače, pa čez nekaj časa čevlje in čelado. Nekateri so si tudi že očala in rokavice privoščili. Potem pa se je v jeklarski glavi rodilo: »Kolesarim, delam v dobri družbi, zakaj ne bi kolesaril v dresu svoje družbe?«.

Zbiranje poguma in prva namigovanja direktorju. Najprej skozi šalo, potem pa vedno bolj zares. Ko so bili poslovni rezultati dobri, je bilo »tečnarjenje« bolj agresivno, potem pa nekaj zatišja in zopet znova. Trajalo je leto in dan in smo jih dobili – kolesarske drese s

Gasilska z direktorjem in v Acronijevih dresih pred Kovinarsko kočo v Krmi

hlačkami vred, z velikim napisom ACRONI. Ker pa smo kolesarji, se ne spodobí, da bi drese prevzeli kar v direktorjevi pisarni, smo naredili skupinsko turo. V naravo, kamor kolesarji ponavadi tudi bežimo iz našega Acronija, iz jeklarske vročine in prahu. Pri Kovinarski koči v Krmi nam je naš direktor g. Kanalec, ki ima tudi največ zaslug, da smo drese dobili, le-te predal. Po okrepčilu in malici (Pavletova zasluga) smo naredili še nekaj »fotk«, potem pa po dolini Radovne proti domu.

V Krmi tik pred spustom.

Pa se je zgodilo, česar nismo pričakovali, še manj želeli! A se kolesarju tako hitro zgodi. Trenutek nepazljivosti, kamen na cesti, nasproti vozeče vozilo in si že na tleh. Lahko brez posledic, lahko pa so hude. To nam je nekoliko pokvarilo navdušenje po prijetni turi druženja in seveda novih dresih. Obenem pa še en opomin, da na kolesu previdnosti nikoli ni odveč.

Kolesarji – jeklarji se še enkrat zahvaljujemo g. Kanalcu, g. Osovnikarju in vsem ostalim, ki so nam omogočili, da smo drese dobili. Mi jih z veseljem in ponosom nosimo. Pa nikoli več takega časa, kot je bil pred desetletjem.

KLUKA

PRIPRAVE HOKEJISTOV ACRONIJA NA NOVO SEZONO

Konec avgusta se začne nova hokejska sezona. Na Ledarski 4 so s pripravami na novo sezono začeli takoj po koncu zadnje. Vodstvo kluba je opravilo analizo prejšnje sezone in začelo vrsto aktivnosti za pripravo nove. Igralci so s treningi začeli že v mesecu maju in imajo za seboj že prvi del bazičnih priprav. Treningi v juniju so potekali že tudi dvakrat dnevno. Ciklus so fantje zaključili z 28. junijem. V juliju je aktivni odmor. Trener Roman Pristov se je odločil, da je julij namenjen sicer dopustom, vendar pa so treningi redno vsak dan, tako da se igralci po vrnitvi s počitnic lahko vključijo v trening. Torej praktično ni prekinitve trenažnega procesa. Najtežji del priprav se začne 28. julija. Po programu naj bi bil led v dvorani Podmežakljo 15. avgusta. Letos bo dvorana Podmežakljo dobila novo hokejsko ogrado, tako da delavci Zavoda za šport Jesenice v teh dneh hitijo z zadnjimi pripravami na montažo.

59. hokejska sezona se bo začela že 25. avgusta s prijateljsko tekmo Acroni Jesenice : Litvinov. Hokejisti tega češkega ekstra ligaša bodo prišli na priprave na Jesenice. Po tej tekmi pa bo od 28. do 30. avgusta močan mednarodni turnir "POKAL JESENIC 2003". Ob domači ekipi bodo na turnirju nastopile še ekipe

Litvinova, celovškega KAC-a, četrti udeleženec pa bo znan v kratkem. V začetku septembra bo potekala Karavanaška liga imenovana Pokal HIT Casino. Nato pa se začne letošnja Mednarodna liga. V ligi bodo nastopali trije najboljši slovenski klubi, dva najboljša kluba iz Madžarske, dva kluba iz Hrvaške (ki naj bi bila letos okrepljena s tujci), ter trije najboljši klubi iz Poljske. Torej se nam obeta resnično kakovostno tekmovanje vse do konca januarja. V prvem delu sezone ekipe Acronija, Olimpije in Slavije ne bodo igrale v državnem prvenstvu, v DP se bodo vključile šele po končani mednarodni ligi.

Vodstvo jeseniškega kluba je tudi sprejelo odločitev, da letos ekipa ne bo nastopala v Kontinentalnem pokalu. Stroški tega tekmovanja so zelo veliki. Namesto tega se v klubu prizadevajo, da bi Podmežaklo pripeljali več kakovostnih ekip na prijateljske tekme in tako ponudili svojim zvestim privržencem kakovostne hokejske predstave.

Vsekakor se obeta zanimiva in pestra sezona. Glede na to, da so priprave nanjo zelo temeljite, jo lahko pričakujemo z optimizmom. V tem trenutku je še težko govoriti o sestavi ekipe. Trenutno je iz Jesenic odšel le Miha Rebolj, ki bo ponovno

poizkušal srečo v ekstra ligi Češke, prav pri prvih gostih Jesenic – Litvinovu. Nekaj odhodov je vsekakor še možnih, kajti nekateri igralci se v tem času dogovarjajo s klubi iz tujine, toda večjih pretresov naj ne bi bilo. Po drugi strani pa je še vedno možno, da se na Jesenice vrnejo nekateri Jeseničani, ki so v prejšnjih sezonah igrali drugje.

Sezona je pred vrati in če se po jutru dan pozna, potem bo sezona 2003/2004 pestra, zanimiva in upajmo tudi uspešna.

Branko Jeršin

ODLIČEN NOGOMET NA TURNIRJU OB DNEVU DRŽAVNOSTI TUDI S PREDSTAVNIKI ACRONIJA

Športna zveza Jesenice in Zavod za šport Jesenice sta 24. junija pripravila turnir v malem nogometu v hokejski dvorani Podmežakljo, ki naj bi postal tradicionalen. Na prvem so sodelovale štiri ekipe. Ekipa Acroni – 2400 je sicer osvojila četrto mesto, toda fantje so nastopili po »šihtu« in prikazali zelo lep nogomet. Prvo mesto je osvojila ekipa Optike Mesec, za katero je nastopal tudi Senad TIGANJ (slovenski nogometni reprezentant na SP v Koreji in na Japonskem), drugo mesto je osvojila ekipa Junior- Optika Mesec, tretje pa ekipa Ray ban.

Turnir je bil zelo športen, za kar zaslužijo pohvale vsi udeleženci.

Branko Jeršin

JESENIŠKI NOGOMETAŠI ŠTARTAJO V 3. SLOVENSKI LIGI

Po dolgoletnih prizadevanjih NK Jesenic (enega najstarejših nogometnih klubov v Sloveniji), so se jeseniški nogometaši letos uvrstili v 3. slovensko ligo. Obrestovalo se je zelo dobro delo z mladimi (skoraj 120 jih vadi v klubu). Ekipa, ki bo začela tekmovanje v ligi, je zelo mlada (povprečna starost 23 let), zato si igralci v teh dneh prizadevajo, da bodo začetek tekmovanja dočakali dobro pripravljeni. Še pred začetkom lige pa jih čaka tudi še šestnajstina Slovenskega pokala.

Branko Jeršin

HUMORESKE

MESTO

Ljubim mesto. Morda ga celo obožujem. Pravzaprav ga ljubim in obožujem. Mesto je krasno organizirana celota, v kateri nihče nikogar ne pozna, pa tudi če ga pozna, ga ne pozna ali pa celo ne pozna.

In kaj vse lahko doživiš v mestu, za kar bo zaplankano podeželje še dolgo prikrajšano! Deželani zvečer sedijo pred televizorji, preklaplajo programe, drhtijo ob grozljivkah, uživajo ob nadaljevanjih, se naslanjajo ob akcijskih filmih in se sploh ne zavedajo, kako nujno potrebno bi bilo kaj storiti za svoje zdravje, morda iti na sprehod ali tek skozi park. Kako pa naj bi to sploh storili, saj celo največja vas ne premore niti enega samega mestnega parka? V mestu pa smo lepo sredi dogajanja

Kaj akcijski filmi, čemu grozljivke in erotični prizori na televiziji. V mestu lahko to doživiš v živo. Takorekoč si sredi dogajanja. In za to ni treba plačati niti tolarja, nobene vstopnice, nikakršne naročnine, skratka - nič. V najslabšem primeru si ob zob ali dva. Dovolj je, da greš brez denarja zvečer na sprehod skozi park in akcija ti je zagotovljena na lastni koži. Boks, karate, kung-fu, jiu-jitsu, judo, catch as catch can, nogomet ... Za sladokusce. Erotika? Po želji! Če greš na sprehod s punco ali ženo, imaš erotike dovolj in čez glavo. Pornografije se nagledaš do sitega. V živo, takorekoč, in spet ni treba žrtvovati niti enega samega tolarja. Mamila? Nikjer jih ne dobiš lažje, hitreje in ceneje. Pa trgovine, pa razprodaje, pa tržnice pa ...

Prednostim mesta ni ne konca in ne kraja. Kako spretni so ljudje, kakšno srčnost in spretnost rok pokažejo pri aktivnostih, ki jih zanimajo! To se resnično da doživeti le v mestu. Na tržnici lahko ostaneš brez denarja z denarnico vred, preden si kupil eno samo glavico radiča ali solate. Umetniki na delu, performance v živo. Nepozabno!

Da ne govorim o prometu. Telovadba mimo na pločnikih parkiranih avtov, šport na cesti, škripanje zavor, koncerti trobljenja, razvijanje refleksov in zaznav, pridobivanje vztrajnosti z iskanjem parkirnih prostorov.

Končujem. Res ne želim, da bi zaradi enega samega poštenega opisa moje mesto doživelo vdor nezaželenih osebkov s podeželja.

MOČ REKLAME

Reklama naša vsemogočna, daj nam danes naše vsakdanje sporočilo o naših potrebah, daj nam zadovoljstvo, razširi nam naše znanje in ne puščaj nas v nevednosti, kot mi puščamo v nevednosti svoje glave! Najbrž res ni več daleč čas, ko bomo nekdanje molitve zamenjali z eno samo, namenjeno boginji Reklami, zato mislim, da je gornji predlog kar primeren za nove čase, za nove bogove in za nove nadljude.

Pa saj vam najbrž ne odkrivam Amerike s temi besedami, kajti vsi smo že dobro in natančno spoznali moč reklame, ki nam predstavlja vse težave, katerih se sploh nismo zavedali, in ponuja vse rešitve v skrajno preprosti in ceneni obliki. Spomnimo se samo tolikokrat predstavljenih nam prednosti tega ali onega pralnega praška, ki je sposoben delati največje čudeže na najbolj preprost način. Praški, ki perejo pri tridesetih bolje, kot so naše babice uspele prati z uporabo galunovega mila ob vsem kuhanju, izkuhavanju, prekuhavanju in celo beljenju perila in spodnjega perila. Ne vem, po kakšni izjemni formuli je to mogoče, čeprav po drugi strani trend boljšega pranja gre ravno v to smer, saj je tudi moja žena bolje prala pri tridesetih kot pri štiridesetih in bolje pri štiridesetih, kot pere zdaj pri petdesetih. Očitno res mora biti nekaj na tem!

In drugi, še bolj očiten primer superiornosti sodobnih, pravilno reklamiranih izdelkov. Vsi veste, kaj je to damski vložek? Jok, brate! Ne veste, kakor tudi jaz nisem vedel, dokler nisem zbrano prisluhnil reklamam za te čudovite izdelke, ki bodo povzročili, da bomo moški v kratkem začeli doživljati kompleks vulve, kot so ženske dolga stoletja doživljale kompleks penisa. Ob vseh sodobnih damskih vložkih, ki spremljajo vsak njen korak, ki so puhasti in dajejo občutke izjemne svežine in lagodnosti, je imeti menstruacijo očitno takšno zadovoljstvo, da samo še čakam, kdaj si bodo ženske omislile štiri ali pet menstruacijskih ciklov na mesec, moške pa poslale na Luno.

No, pa saj do tega, da nas bodo naše ljube drage nekam poslale, res nismo daleč. Ravno zdaj bomo imeli o tem nekakšen referendum, ki jim bo to omogočil.

Vir: Spletne strani

POLETNI ŠPIKOV KOT

Vsi želimo si sprostitev.
Šli bi nekam z Jesenic.
V modi nomadov so selitve,
na morju ima vikend stric.

V gore marsikdo zahaja,
drugi si želi toplic,
večina pa doma ostaja
in preklinja kup krivic.

Res denarja ni obilo,
a če prav obrneš, vedno gre.
Se tudi meni je zgodilo,
da počitnice so k vragu šle.

Sem obračal tiste jurje
in bolj sem štel, vse manj je b'lo,
sem spomnil se primorske burje,
se mi na morje več ni šlo.

Za v hribe ni več prave volje,
ker nogo imam čist zanič.
Se tolažim, da bo bolje,
a vem, da vse je vzel hudič.

Zdaj sem žal turist bencinski,
čeprav hudo nam ga draže.
Me delavec bo naš gostinski
zato manj videl. To se ve.

Nabasal v torbo bom hladilno
si pijače, hrane kar vsevprek,
nalašč parkiral pred gostilno
in si rekel: Dober tek!

V toplicah bil sem, naj povem,
topla voda, blažen mir.
Tja, vam rečem, več ne grem,
mi proračun je luknjast sir.

Če je poleti vreme lepo,
za izlete ni težav.
Se odpeljem kam na slepo
in mi vedno vse je prav.

Se zlekнем nekam pod drevo.
Ne moti me komarjev pik.
Doma je res povsod lepo,
če nimam za Havaje
Boter Špik

ŠPIKOV PREBLISKI

Poznam tipa, ki se obnaša hudo dostojanstveno.
Ljubše bi mi bilo, če bi se obnašal dostojno.

Nekateri imajo "cabrio avto", jaz pa "cabrio" frizuro.

Število kriminalcev "Belih ovratnikov" se poleti močno zmanjša.
Oblečejo majice s kratkimi rokavi.

Vlada zvišuje trošarine. A kdo troši moje pare?!

Sadje dokazano deluje blago odvajalno, njegova cena pa me
nažene...

Kmeta vsako leto prizadene nešteto naravnih katastrof.
Ampak, od kod potem toliko pridelkov na policah?

Z leti opažam, da organi delujejo vse slabše. Tudi državni.

Nekatere skrbi polnjenje bančnih računov. Mene skrbi s čim naj
napolnim paprike.

Mnogi imajo mobilnike samo zato, da so nedosegljivi.

Za odvajanje sredstev ne potrebujemo odvajal.

Humor je najdemokratičnejša človeška navada.

Karel Čapek

**Humor je sladkor življenja.
Le koliko saharina je v prodaji.**

Trilussa

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Pravilna rešitev se glasi:
LAST MINUTE CENTER ILIRIKA

Izžrebani so bili:

1. nagrada: **Zvonko Struna**, Cesta revolucije 2, 4270 Jesenice;
2. nagrada: **Franč Mencinger**, Ukova 10, 4270 Jesenice;
3. nagrada: **Milan Hrovat**, Prosvetna 5, 4270 Jesenice.

Nagrade boste prejeli v Ilirikini poslovalnici na Jesenicah. Odprta je vsak dan od 8.00 do 18.00 ure. S seboj imejte osebni dokument.

POLETNA NAGRADNA IGRA

Z dopusta ste že ali pa še boste prinesli tudi kakšno lepo fotografijo. Lahko jo prinesete osebno (pustite jo kar receptorki v upravni stavbi), oddate v nabiralnike v obratih, pošljete po klasični ali elektronski pošti. Elektronski naslov: Imarkez@acroni.si. Fotografije vam bomo po zaključenem izboru vrnili. Tri najboljše bomo objavili v septembrskih Novicah, njihove avtorje pa nagradili.

Uredništvo

OBVESTILA:

USPEŠNO SMO OPRAVILI TESTIRANJE ŠTEVILK NOVIH OSEBNIH RAČUNOV NAŠIH DELAVCEV Z GB, ABANKO VIPA, NLB, PBS,SKB, PROBANKO IN BANK AUSTRIA.

KOPIJE BANČNIH KARTIC OZ. POGODB NI POTREBNO DOSTAVITI NA ODDELEK PLAČ, KER SO ŠTEVILKE NOVIH OSEBNIH RAČUNOV ŽE V SISTEMU PLAČ. ODDELEK ZA OBRAČUN PLAČ

V skladu z razvojem splošne varnostne kulture in željo po boljšem varovanju premoženja ter ohranjanja delovnih mest, vas vse zaposlene v ACRONIJU pozivamo, da ob zaznavi škodljivih ravnanj – tatvine, uživanje alkohola, ipd... pokličete (lahko anonimno) na mobilni telefon 040 266 011.

KRIŽANKI - DVOJČICI

Opisi za oba lika so med seboj pomešani.

VODORAVNO: 1. napisano besedilo - stran neba, 6. preprost plug - trolejbusni tokovni odjemnik, 7. naša glasbena skupina - idol, 8. srednjeameriški kaktus, na katerem živi škrlatna uš - dno ladje, 9. izbrana družba - delavec v usnjarski ali krznarski industriji.

NAVPIČNO: 1. ameriška filmska igralka (Sharon) - mesto v zahodni sibiriji ob reki Tom, 2. ime ameriškega filmskega igralca Flynnna - muza ljubezenske poezije v grški mitologiji, 3. slovenska baletna plesalka (Vida, 1935-1976) - drobni delci, ki lebdi v tekočini, kalež, 4. filozof iz Elea - sadno drevo z modrimi jajčastimi plodovi, 5. fižolovka - izdelovalec tokov za puščice.

1	2	3	4	5
6				
7				
8				
9				

1	2	3	4	5
6				
7				
8				
9				

NAGRADE:

Nagradna križanka pregovor za avgust

Srečneža, ki ga bo izbral žreb, čaka na uredništvu lepa praktična nagrada.

Poletna nagradna križanka

Kot se za poletne Novice spodobi, je križanka večja, pa tudi nagrad je več.

1. nagrada: 10.000 tolarjev

2. nagrada: 8.000 tolarjev

3. nagrada: 5.000 tolarjev

4. nagrada: 4.000 tolarjev

5. nagrada: 3.000 tolarjev

Rešitve - gesla prepisite na kupone in jih pošljite do 10.

septembra 2003 po interni pošti na Uredništvo Novic ali pa na naslov SŽ ACRONI, d.o.o, C. B. Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na ovojnico pripišite "NAGRADNA KRIŽANKA". Zaposleni v Acroniju lahko rešitve oddate tudi v mnenjske skrinjice (pa brez ovojnic, prosim!). Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev.

NAGRADNA KRIŽANKA "PREGOVOR ZA AVGUST"

Avtor: DRAGO RONNER	VETRC	STARO MESTO NA KRETI	VELIKA DIVJA RACA	HITER TEK	MESTO HOMS V ANTIKI	KLADIVO ZA LOMLJENJE	SLABO- KRVNOST	TALVELA FINSKI BASIST	JELEVI PRITOK DONAVE V ROMUNJI	BREZPRAVNO LJUDSTVO	DEL GLEDALIŠČA	SLOVENSKI SLIKAR (ALBERT)	DRŽAVA V SREDNJI AMERIKI	FIGURA PRI PLESU ČETVORKI	SEVERNO- AMERIŠKA STEPSKA ZVER	NEUMNICA
KUHINJSKA POSODA								REKLAMNI LIST S SLIKAMI								
SVETLA KRIHKA KOVINA								GRELEC CENTR. KURJ. IT. SKLAD (LUIGI)								
PREGOVOR ZA MESEC AVGUST																
IGRALKA MIRANDA				ŽENSKA, KI ŽIVI SAMA MOČNATA JED										OTO PESTNER ČASOVNA ENOTA		
KOBALT			METODA DELA FIN. BASIST (MARTI)						SMUŠČE NAD SLOVENJ GRADCEM	KNOSOS JE MESTO NA KRETI	NEMŠKI OPERNI PEVEC (WEIKL)	KRAJ PRI VUZENICI UMETNO VLAKNO				
DANSKA IGRALKA NIELSEN					OČE	JOKANJE MANJŠE PODROČJE				REKA V S. AMERIKI SL. NOVINAR (ERT)					AFRIŠKI MRHOVINAR	GOSTA PRIKUHA JEDEM
OKEN JE NEMŠKI FILOZOF	IZOLACIJA	ARA RIMSKI HIŠNI BOG						NEMŠKI FILOZOF (LORENZ)				FINSKI PISATELJ (JUHAN)				
KAR POKRIVA OGRODJE LETALA							GRŠKA BOGINJA PREPIRA	UREJEN NASAD SLOVENSKA REKA				CVETLICA	IZTOK MLAKAR REŽISER KUSTURICA			
KONEC PREGOVORA																
AVTOR ARIANE (CLAUDE)					MAKEDONSKO KOLO ČEHOV ANTON				ODLOMLJEN KOS ALFI NIPČ							
PREBIVALEC MALEČNIKA											OZKOST					
NAPAD, NASKOK						SANKE					STARA JAPONSKA PRESTOLNICA					ERIS JE GRŠKA BOGINJA PREPIRA

odreži

PRIIMEK IN IME: _____

GESLO: _____

ULICA IN HIŠ. ŠT.: _____

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

POŠTA: _____

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

POLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

					Avtor: DRAGO RONNER		MLEČNI IZDELEK	OVLAŽEVANJE	GESLO ▽	TISOČ KILOGRAMOV	KRAVICA	HIMALAJSKI NOSAČ	ČUŠIN SILVA	KORALNI OTOK	PRISTAŠ RASIZMA			
					PREBIVALEC MOSTIŠČA													
					ŠIROKA CESTA													
					GONIČ SLONOV								OLIVER STONE					
					DROG V KOZOLCU						IZRASTEK NA SLUŽNICI							
					JAPOSKA DEN. ENOTA					POD						NAJVIŠJA GORA TURČIJE		
KALDEJA JE NIŽINA	PODAJA ŽOGE PRED SOIGRALCA	MESTO V GABONU (AFRIKA)	NOVINAR NA POP TV (PUČER)	JOŽICA KITAJSKI JELEN					HIMALAJSKA KOZA				POŽELENJE					
									FINSKO JEZERO				ITALEC					
RASA, ROD						REKA MED SLOVAŠKO IN MAĐZARSKO					INDUSKO GLASBILO							
						POHORSKI GRANIT					POLITIK ŠASTRI							
SL. PEVEC (IVO)						IZDELOVALEC VOSKA								NATRIJ				
PISATELJ FILIPIČ						ZAMAŠEK ZA SODE				REKA V SIBIRIJI				DENAR V IRAKU				
						ZONA												
DANILO BEZLAJ			UGOVARJANJE							PUNČKA IZ CUNJ								
			AFRIŠKI VELETOK							OŽE								
INDUSTRIJ. RASTLINA					RISTO SAVIN		SLOV.SKLAD. (OSKAR)				LETOVIŠČE V SLOVENSKEM PRIMORJU	BRITANSKI PISATELJ FLEMING	PERJE PRI REPI					
					PIJACA BOGOV		OPIS						SOCIALNI POLOŽAJ					
REKA V JUŽNI AMERIKI								PLJUČNA BOLEZEN	RUSKO ŽENSKO IME PRIPADNIK ESENOV						DRŽAVA V AZIJI	SL. OPERNA PEVKA (BOŽENA)		
KONEC GESLA	▷																	
GLAVNI ŠTEVNIK			ZOBNA GNILOBA							HENA, KANA				NATAŠA LAČEN				
			LUIGI GALVANI							HOKEJSKA PLOŠEICA				IGRALEC VALIČ				
SODOBNIK ILIROV						HLADNO OROŽJE	TRAVNAT SVET					UP						
							TOPLICE V BELGIJI					GLINA						
								BOG RIŽA V ŠINTOIZMU						LIJAK				
								EDO							DUNJA VEJZOVICH			
			MAJHEN REP							NIŽINA V MEZOPO- TAMIJI								
				ORSINI JE PLEMIŠKA RODBINA	BOLJŠI KOZAREC					LAMBARENE JE MESTO V GABONU	SLOVENSKI VIOLINIST (PRIMOŽ)							

PRIIMEK IN IME: _____

ULICA IN HIŠ. ŠT.: _____

POŠTA: _____

GESLO:

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

□ □ □ □ □ □ □ □

odreži

*Naše gore in planine
skrivnostno vabijo ljudi z doline.*

*Po strmih, skalnatih poteh,
po nevarnih gamsovih sledih,
tja do vrhov gora,
da bi dotaknili se neba.*

Majda Rebernik

